

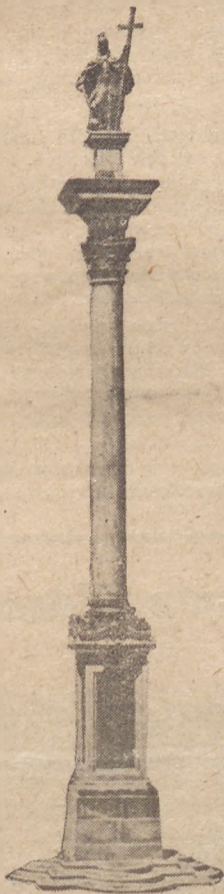

OGÓLNOPOLSKI

TYGODNIK

GOSPODARSTWA

INFORMATOR PRZEDSIĘBIORCY PRYWATNEGO

Udział w odbudowie
WARSZAWY
obowiązkiem każdego Polaka

SPIS RZECZY

Sześćcioletni plan odbudowy Warszawy.	
Ankieta „OTG” Reforma Samorządu Gospodarczego — Tadeusz Gliwicz.	4
I. Zagadnienia ogólne Patenty niemieckie i austriackie — J. M.	5
II. Gospodarka planowa Planowanie w drobnym przemyśle uspołecznionym. * Państwowy arbitraż gospodarczy. * Wolna sprzedaż żarówek.	6
V. Ceny i marże Śledzie wędzone. * Lipcówka-karp. * Barwniki. * Wa- nilina. * Drewniane przybory myśliwskie. * Klej plyn- ny „Bacutil”. * Kalkulacja kosztów. * Nowe cenniki Centr. Odp. Użytk.	7
VI. Ustawodawstwo gospodarczo-skarbowe Regulacja zobowiązań pieniężnych — Dr Z. K. Nowa- kowski. * Wynagrodzenie za godziny nadliczbowe — (Gr.) * Jeszcze w sprawie podatku od wzbogacenia wo- jennego — (Gr.) * Zakaz zmuszania do kupna towa- rów niechodliwych — (J.). Prawnik radzi: Oczyszczanie ulic; Okólnik Min. Skar- bu; Wysokość czynszu; Umowa zlecenia; Fundusz ku- racyjny; Obrót bezgotówkowy; Fundusz Gospodarki Mieszkaniowej; Obowiązek ubezpieczenia powszechnego; Urlopy; Danina; Małżonkowie — a podatek od wy- nagrodzeń.	8
IX. Szkolnictwo zawodowe Wyższa Szkoła Administracyjno-Handlowa w Często- chowie. * 30 młynarzy przeszkoliła I. P. H. we Wro- cławiu — Mgr Jan Towarnicki. * Akcja szkoleniowa I. P. H. w Gdyni — (n). * Otwarcie poradni zawodo- wej w Olsztynie — H. H.	12
X. Różne Czy wiecie o tym...	16

15532
Wydawnictwo Szkoła Handlu i Korespondencji
Fidiotobaka
S o p o t
Czerwonej Armii 101
Sz. 5

„Sześćioletni plan odbudowy Warszawy“ *)

Warszawa odbudowuje się już cztery lata. Pierwszy okres cechowała wybitnie żywiołość, mimo, że okres ten mieścił w sobie już poważny zasięg świadomie planowanych zamierzeń.

Pierwszy okres odbudowy Warszawy był to — ogólnie biorąc — przede wszystkim okres gorączkowego ratowania z ruin tego, co dawało się uratować. Na oczyszczane ze zwalisk i min szczątki miasta, do na wpół rozwalonych domów płynęły nieustannie i żywiołowo masy ludzkie. Od wyzwolenia Warszawy do maja 1945 r., to znaczy w ciągu 4-ch miesięcy liczba mieszkańców Warszawy zwiększyła się o przeszło 200 tysięcy. Co miesiąc przybywało więc przeciętnie 50 tysięcy ludzi. Gdzie i jak mieścili się ci ludzie? Zajmowali pomieszczenia zdemolowane: bez okien, bez wody, bez światła, często bez dachów, drzwi, pieców — latali te mieszkania jak mogli własnym wysiłkiem i przyjmowali w nich ze łzami radości powracających członków rodziny i przyjaciół. Do końca roku 1945 przyrost ludności Warszawy wyniósł 312 tysięcy osób, z czego tylko w Warszawie lewobrzeżnej — 240 tysięcy. Na 1 stycznia 1946 r. Warszawa liczyła już 474 tysiące mieszkańców. Prawie pół miliona! Ta sama Warszawa, którą w tym czasie świat zachodni na ogół uważał za miasto stracone, za miasto, które już nie wróci do życia.

Przejdźcie od żywiołowości, przypadkowości i braku trwałych podstaw dla równomiernego rozwoju ludności stolicy — do planowego regulowania tego rozwoju — to pierwsze zadania, które stawiają przed nami wytyczne 6-letniego planu budownictwa Warszawy, rozpoczynającego się w roku przyszłym.

Przewidują one, że w ciągu najbliższych 6-ciu lat ludność Warszawy w jej obecnych granicach wzrastać będzie mniej więcej do cyfry około 800 tysięcy mieszkańców w końcowym okresie planu. Jednak obecne administracyjne tereny Warszawy znacznie rozszerzą się przez włączenie do miasta szeregu okolicznych gmin i miejscowości, znajdujących się na obszarze tak zwanego Warszawskiego Zespołu Miejskiego. Fakt ten podniesie ogólną liczbę mieszkańców całego tego terenu, obejmującego około 400 km kw. do cyfry 750 tys. w początku planu 6-letniego. W końcowym okresie planu, to znaczy w końcu 1955 r. wzrost liczby mieszkańców Warszawskiego Zespołu Miejskiego osiągnie w przybliżeniu cyfrę jednego miliona osób. W ten sposób Warszawa odzyska swą pozycję milionowego miasta w wyniku dwóch czynników: 1) przez planowo regulowany rozwój ludności tego obszaru, co da w wyniku zwiększenie liczby tej ludności o około 200 tysięcy osób, i 2) rozszerzenia terenów miasta przez przyłączenie miejscowości, które zamieszkuje obecnie około 120 tys. ludzi.

Już w okresie realizacji planu 6-letniego obserwujemy w Warszawie szybki wzrost ludności robotniczej. Zatrudnienie w przemyśle warszawskim wraz z budownictwem wzrasta z 54,4 tysięcy robotników w 1946 r. do 130 tysięcy pod koniec roku bieżącego. W końcu planu 6-letniego liczba robotników i pracowników zatrudnionych w przemyśle i budownictwie osiągnie 200.000 osób, czyli 40% ogółu zawodowo czynnej ludności.

W związku z tym Warszawa stanie się poważnym ośrodkiem przemysłowym, zwłaszcza w dziedzinie przemysłu metalowego, elektrotechnicznego i odzieżowego. Bezludnie rozrzucone przed wojną na terenie całego miasta zakłady przemysłowe zostaną obecnie planowo rozmieszczone na Woli, Zeraniu, Kamionku, Grochowie i Okęciu. Dla pomieszczenia tych zakładów trzeba będzie wznieść około 5.600 tysięcy m sześć. budynków fabrycznych, z czego ponad 4.000 m sześć. przypada na nowe fabryki.

W wyniku tego powstanie cały szereg nowych potężnych zakładów pracy, z których niejedyn, jak np. fabryka samochodów osobowych na Pelcowiznie, stanie się dumą Warszawy pracującej i całej Polski

Równoległe z rozwojem przemysłu i wzrostem ludności przewidyje się budowę 120 tys. nowych izb mieszkalnych o ogólnej kubaturze około 12 milionów m sześć. Nowe budownictwo mieszkaniowe będzie skoncentrowane w osiedlach społecznych, których lokalizacja związana jest ściśle z rozwijającym się przemysłem. Pod zabudowę zostaną wzięte w pierwszym rzędzie tereny już uzbrojone w urządzenia miejskie przeznaczone na ten cel w ogólnym planie przebudowy Warszawy. W ten sposób ta wielka masa kubatury mieszkaniowej, przewyższająca wielokrotnie ilość mieszkań wybudowanych dla robotników warszawskich w ciągu całego okresu rządów burżuazyjnych, przyczyni się do realizacji podstawowych założeń urbanistycznych. Pod robotnicze osiedla mieszkaniowe zostaną oddane tereny, które dawniej były dostępne jedynie dla zamożnej ludności Warszawy, mieszkania robotnicze wejdą do śródmieścia wzdłuż trasy W-Z i ulicy Marszałkowskiej.

Powstaną więc dzielnice mieszkaniowe na Muranowie, Starym i Nowym Mieście, Młynowie, Kole, Zachodnim Żoliborzu, Bielaniech, Słodowcu, Pradze (na północ od trasy W-Z), Mokotowie i Ochocie.

Program zabudowy tych nowych osiedli mieszkaniowych nie ograniczy się do dostarczania samych mieszkań, lecz obejmuje wyposażenie tych terenów w urządzenia socjalne dla zaspokojenia materialnych i kulturalnych potrzeb mieszkańców osiedli. Urządzenia takie jak pralnie, kąpieliska, sklepy i domy towarowe, żłobki, przedszkola, szkoły podstawowe, domy społeczne, dziecińce i tereny wypoczynkowe zapewnią nie tylko wygodę mieszkańcom, lecz stanowić będą zarazem uzupełnienie oddzielnych mieszkań.

Szczególna uwaga zwrócona będzie w planie 6-letnim na budowę przedszkoli, szkół podstawowych i zawodowych. Rozbudowa sieci przedszkoli, obejmująca 130 nowych jednostek, mogących pomieścić 13.000 dzieci, pozwoli kobietom włączyć się masowo do produkcji, dając im nie tylko teoretycznie, lecz i praktycznie równy start życiowy.

W trosce o zapewnienie każdemu dziecku w stolicy możliwości zdobycia podstawowego wykształcenia zbudowanych zostanie 66

1945/6. — Zastaliśmy morze gruzów. Cała ludność miasta przystąpiła do odbudowy.

Odbudowa Warszawy

szkół podstawowych, 22 szkoły ogólnokształcące pełne, 50 szkół zawodowych. Zapewni to dzieciom pod koniec planu 6-letniego normalne, daleko lepsze niż obecnie warunki do nauki, dając przestrzenie, widne i należycie wyposażone w pomoce naukowe lokale szkolne i skracając odległość z domu do szkoły na skutek zagęszczenia sieci szkół i prawidłowego ich rozmieszczenia w terenie.

W ramach inwestycji planu 6-letniego otrzymają wyższe szkoły stołeczne 500 tys. kubatury nowych gmachów uczelnianych i 330 tys. m³ domów akademickich, gdzie znajdzie pomieszczenie 6 tysięcy uczącej się młodzieży.

Zdrowie mieszkańców Warszawy, wyniszczonych okupacją i ciężkimi przejściami, wywołanymi tragicznym powstaniem, wymaga troskliwej opieki. Rozbudowana więc będzie sieć ośrodków zdrowia, ambulatoriów, aptek oraz szpitali. Ilość łóżek szpitalnych osiągnie w 1955 r. liczbę 10 tys. przekraczając prawie 2-krotnie przedwojenną normę na głowę ludności. Podniesiony zostanie wybitnie stan sanitarny miasta.

Przed wojną więcej niż połowa nieruchomości Warszawy nie była skanalizowana, a tylko 60% korzystało z wodociągów miejskich. W planie 6-letnim przewiduje się zapewnienie korzystania z wodociągów 97% ludności stolicy, zaś ilość nieruchomości włączonych do sieci kanalizacyjnych zostanie podniesiona do 85%.

Komunikacja miejska, która obecnie sprawia tyle trudności mieszkańcom Warszawy, zostanie wybitnie usprawniona. Usprawnienie to będzie szło zarówno po linii zwiększenia taboru, jak i udoskonalenia środków przewozowych. W wyniku tego pod koniec 6-letniego okresu czynnych będzie w stolicy 550 wozów tramwajowych, 150 wozów trolleybusowych, tj. 5 razy więcej niż w r. 1945, i 300 autobusów (ilość 6-krotnie większa niż przed wojną). Pozwoli to na zmniejszenie ilości mieszkańców, przypadającej na 1 wóz z 1.700 na 1.000 osób, a więc znacznie mniej niż przed wojną.

Sieć torów tramwajowych będzie zwiększona o 50 km, szereg ulic ulegnie przebudowie, otrzyma nową nawierzchnię, a w pierwszym rzędzie drogi wypadowe, jak: Grójecka, Puławska, Modlińska. Zostaną przebite nowe szlaki, a wśród nich najważniejsze, jak: trasa W-Z, na Pradze poszerzona Jagiellońska, przedłużenie ulicy Chałubińskiego na północ od dworca Gdańskiego, doprowadzenie Alei Jeruzolimskich do dworca Zachodniego, a Świętokrzyskiej do środka dzielnicy przemysłowej Woli.

Usprawnienie komunikacji wymaga poważnych nakładów na budownictwo drogowe i mostowe, a przede wszystkim na budowę nawierzchni nowych ulic i ulepszenie nawierzchni ulic dawnych. Stosunek nawierzchni gładkich do ogólnej nawierzchni ulic zostanie podniesiony do około 60%.

Liczba lamp ulicznych (oświetlenie miasta) zostanie podwojona i doprowadzona do ogólnej liczby 8.000.

W związku z budową nowych fabryk w północno-wschodniej dzielnicy przemysłowej (Zerań) zostanie wybudowany w okresie planu 6-letniego nowy most drogowy, zapewniający połączenie północnych dzielnic Warszawy i Pragi.

Najważniejszą jednak inwestycją drogową jest Nowa Marszałkowska, która łącznie ze swym przedłużeniem, przebudowaną ulicą Puławską, będzie posiadać długość ponad 10 km, a więc prawie o 4 km więcej niż trasa W-Z, przy czym na znacznym swym odcinku posiadać będzie szerokość 50 m, przewyższając w tym względzie Aleje Jeruzolimskie.

Rozpoczęta również będzie inwestycja podstawowa dla komunikacji Warszawy: budowa metra, czyli szybkiej kolei miejskiej, której pierwsza północna gałąź łączyć będzie dzielnicę północną ze śródmieściem od Bielan do dworca Głównego pod ciągiem ul. Marszałkowskiej.

Uzupełnieniem komunikacji miejskiej będzie całkowicie zelektryfikowana podmiejska sieć kolei państwowej. Oprócz tego Warszawa otrzyma 3 dworce kolejowe: zachodni i wschodni przebudowane i nowy centralny na linii średnicowej między ul. Chałubińskiego i Emili Plater, oraz zachodnią stację towarową na Odolanach.

**

Naszkicowany tu w ogólnych zarysach program zadań, postawionych przez wytyczne 6-letniego planu przebudowy i rozwoju Warszawy, pozwala zorientować się w ogromie prac zamierzonych.

Uczyńmy wszystko, aby odbudowa i rozbudowa Warszawy stała się dumą i chlubą każdego Polaka. Uczyńmy wszystko, aby miasto nasze przodowało w wielkim dziele wykonania planu 6-letniego, tak, jak kiedyś przodowało w walce z hitlerowskim najeźdźcą.

To będzie wielki wkład naszego pokolenia w dzieło budowy silnej, zamożnej, szczęśliwej, socjalistycznej Polski.

To będzie wielki nasz wkład w dzieło budowy lepszego jutra, lepszego, szczęśliwszego świata — wkład godny bohaterskiego ludu naszej ukochanej Warszawy.

**

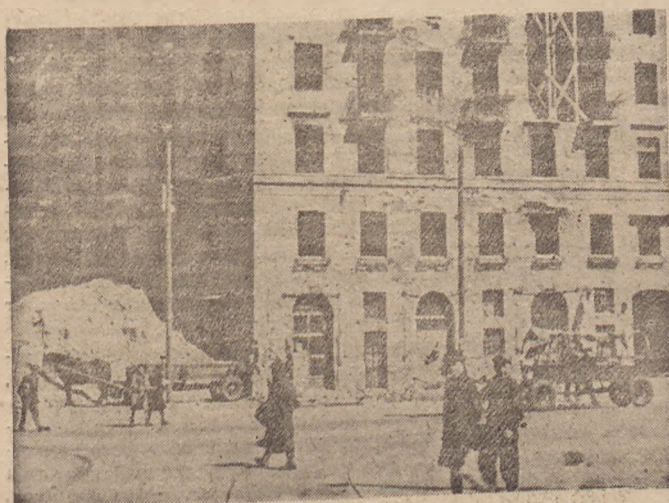
*) Z referatu Przewodniczącego KC PZPR BOLESŁAWA BIERUTA, wygłoszonego na Konferencji Warszawskiej PZPR w dniu 3.VII.1949 r.

Nie zwlekać z wpłacaniem ofiar na odbudowę pomnika A. Mickiewicza

Stołeczny Komitet Odbudowy Warszawy przypomina, że ostateczny termin składania ofiar na odbudowę pomnika Mickiewicza mija w dniu 30 września br. Najpóźniej w dniu 1 października zebrane pieniądze winny być przelane do P. K. O. na konto I-5061.

Na dzień 10 października br. zostaną podsumowane ogólne osiągnięcia i sporządzone spisy zakładów, które spełniły ten obywatelski obowiązek i całość będzie przekazana do wykorzystania Sekretariatowi Generalnemu N. R. O. W.

dziełem całego Narodu

1947/8. — Odbudowa daje zamierzone efekty. Powstają nowe gmachy publiczne i domy mieszkalne. 1949. — Tempo odbudowy przybiera na sile.

ANKIETA „OTG”

Reforma Samorządu Gospodarczego

W związku z ogłoszoną przez nas ankietą na temat: „Rola i zadania Izby Przemysłowo-Handlowych (OTG nr 10) — Redakcja OTG uzyskała wypowiedź ob. Tadeusza Gliwica na powyższy temat. Wypowiedzi kilkudziesięciu uczestników ankiety ogłosimy w formie zbiorowego opracowania w jednym z najbliższych numerów OTG.

REDAKCJA

1) Dawniej zadania samorządu gospodarczego były dwójakiego charakteru. Część ich stanowiły zadania ustawowe, polegające na reprezentacji interesów gospodarczych tak zwanych sfer przemysłowych i handlowych, na prowadzeniu badania koniunktury gospodarczej, na prowadzeniu rejestru przedsiębiorstw i śledzeniu za ruchem ich powstawania, względnie likwidacji, wreszcie zadania zmierzające do ustalenia istniejących zwyczajów handlowych, oraz prowadzenia arbitrażu i rozjemstwa. Prócz tego istniał jeszcze cały obszerny dział zadań zleconych, w wykonaniu których samorząd wyrećcał czynnik państwowy, działając, jak to się potocznie wówczas mówiło, jako przedłużone ramię Ministerstwa Przemysłu i Handlu. Tak było wtedy, gdy istniejący ustroj społeczno-gospodarczy pozwalał na szufladkowanie interesów gospodarczych według indywidualnego kryterium interesu poszczególnych grup społecznych. Już wtedy nie zawsze działalność rzeczywista samorządu gospodarczego odpowiadała założeniom i ideom stanowiącym fundament istniejącego prawa o izbach.

2) Obecnie sprawa przedstawia się zupełnie inaczej.

Interes społeczny został, jeśli się tak można wyrazić, scalony. Reprezentacja interesu poszczególnych grup stała się już dziś anachronizmem, ale za to przed samorządem gospodarczym stają zadania nowe, zadania wynikające z oparcia gospodarczych dążeń całego społeczeństwa na założeniach polityki gospodarczego planowania. W tych nowych warunkach zagadnienie obrony interesów reprezentowanej grupy stało się przeżytkiem, bowiem o tym czy i w jakim stopniu dana grupa jest koniecznym elementem gospodarczym decydują zadania, jakie na nią nakładają narodowe plany gospodarcze.

Nie trzeba więc bronić interesów grupy objętej planem, ale za to trzeba bacznie, by jej możliwości wytwórcze i zadania społeczne znalazły właściwy wyraz w planie, by były odpowiednio zsynchronizowane z zadaniami pozostałych grup gospodarczych, a także by były właściwie wykonywane. Jak tego rodzaju funkcje ująć z punktu widzenia organizacyjnego i fachowego? Jest rzeczą wiadomą, że aparat samorządowy posiada odpowiednie przygotowanie tak teoretyczne, jak i fachowe, by z punktu widzenia gospodarczego ocenić trafnie i właściwie wszelkie możliwości reprezentowanej przez siebie dziedziny produkcji i dystrybucji prywatnej. Do wykonywania więc zadań analitycznego opracowania gospodarczych planów, do ich krytycznej oceny, aparat samorządu gospodarczego jest właściwie dostosowany.

3) Trzeba jednakże stworzyć mu podbudowę w zakresie branżowej specjalizacji w postaci wyspecjalizowanych branżowo jednostek organizacyjnych. Jednostki takie obejmowałyby w pełni zagadnienia branży. Podstawą dla samorządowej organizacji powinna być organizacja branżowa, zrzeszająca przymusowo wszystkie przedsiębiorstwa danej branży pracujące na określonym terenie. W zakresie wytwórczości prywatnej struktura taka jest podjęta. Trzeba ją upowszechnić przez rozszerzenie również i na dystrybucję. Powinna powstać sieć organizacji branżowych obejmująca wszelkie przedsiębiorstwa prywatne pracujące w danej branży. W ten sposób zostanie stworzona podstawa dla zaplanowania, tak produkcji prywatnej, jak możliwości dystrybucji w zakresie tego sektora.

4) Terenowe organizacje branżowe winny łączyć się w ramach jednej organizacji samorządowej obejmując swoją działalnością obszar województwa. Jeśli chodzi o zewnętrzną organizację samorządu to powinien on być podzielony na referaty branżowe, które będą wykonywały zadania planowania w zakresie branży w ramach województwa, oraz kontrolę wykonania planów również w tym zakresie. Trzeba dodać tu jeszcze jedno zastrzeżenie. Ponieważ następuje systematyczne kurczenie się branż, trzeba więc przewidzieć, że w miarę zmniejszania się zasięgu przedsiębiorstw objętych daną branżą powstawać będą organizacje grupujące branże pokrewne, po kilka, w miarę potrzeby. W każdym razie w zakresie planowania organizacja branżowa stanowić winna pod-

stawową jednostkę przygotowującą i zbierającą materiał wyjściowy dla sporządzania planów.

5) Materiał ten przekazywany będzie następnie do odpowiedniej Izby terenowej. Tam ulegnie on przeprowadzeniu w zakresie synchronizacji i koordynacji, zostaną zbadane możliwości realizacyjne w świetle zdolności technicznych, danych o wydajności i zapotrzebowania, po czym materiał ten zostanie przesłany do centralnej organizacji samorządu gospodarczego, jaką winna być Izba Stołeczna, spełniająca funkcje łącznika pomiędzy terenem, a centralną administracją państwową. W ten sposób winna przebiegać droga planowania od terenu w górę do jednostek centralnych.

6) Droga od jednostek centralnych w teren przebiegałaby następująco: po zatwierdzeniu planów i opracowaniu ogólnych dyspozycji wykonawczych przez PKPG, szczegółowe dyspozycje wykonawcze szłyby do właściwych resortów gospodarczych, a stamtąd, przez Izbę warszawską, do poszczególnych izb.

W ten sposób zostałaby określona część nowych zadań samorządu gospodarczego.

7) Ale planowanie w zakresie produkcji i dystrybucji nie wyczerpuje wszystkich zagadnień związanych z gospodarką planową. Planowanie obejmuje o wiele szerszy zakres działania. Zwłaszcza w Izbach powinno być ono ujmowane z punktu widzenia potrzeb terenu, a więc poza planowaniem obrotu towarowego winno objąć planowanie sieci terenowej, tak produkcyjnych zakładów, jak i punktów dystrybucyjnych. Będzie to także zadaniem samorządu gospodarczego. Z zadaniem tym wiąże się zagadnienie systematycznego rozwijania przedsiębiorstw sektora uspołecznionego, a więc zanikanie sektora kapitalistycznego i powolne kurczenie się zadań sektora drobnotowarowego. Aby akcja ta mogła przebiegać planowo, z zachowaniem gospodarczo potrzebnych jednostek, aby nie wywoływała ona szkodliwych z punktu widzenia całości interesu gospodarczego odruchów paniki, czy też przedwczesnej likwidacji, trzeba by była ona ujęta w ramy przemysłowego systemu. Takie ramy może i powinien opracować, w miarę potrzeby, samorząd gospodarczy, poprzez swe terenowe organizacje.

8) Również nowym zadaniem dla samorządu gospodarczego będzie przygotowanie planu stopniowego przechodzenia zakładów drobnotowarowych do sektora uspołecznionego. Ani tego rodzaju plan, ani warunki gospodarcze, czy społeczne jego realizacji, nie zostały jeszcze opracowane. Temu zagadnieniu trzeba poświęcić sporo uwagi i inicyjatywy, bowiem pozostawienie go kałużowej dorywczej inwencji prowadzi do dezorganizacji i niepotrzebnych strat gospodarczych.

9) Jeżeli będziemy analizowali dalej zadania samorządu, to okaże się, że następnym z kolei powinno być zadanie szkolenia, a zwłaszcza przeszkalanania kadr. Chodzić będzie o przygotowanie nowych szeregów ludzi przysposobionych do podejmowania i przeprowadzania zadań gospodarczych z punktu widzenia interesu społecznego. Przy likwidacji pewnych dziedzin objętych działalnością prywatnych przedsiębiorstw, trzeba przygotować wychodzący z tych przedsiębiorstw personel pracowniczy, czy kierowniczy, do nowych zadań, trzeba więc go albo przeszkolić, albo na nowo wyszkolić. Uważamy, że te zadania również powinny spoczywać na organizacji samorządowej. Wynikają one bowiem w prostej linii z zadań poprzednich, jak planowanie sieci terenowej przedsiębiorstw, czy opracowanie systemu powolnego ich uspołecznienia.

10) Tak pojęty nowy samorząd gospodarczy będzie poważnie odbiegał zakresem nowych zadań od swojego przedwojennego imiennika. Trzeba sobie powiedzieć, że zmiana rzeczywistości polityczno-gospodarczej zmienia całkowicie przesłanki działania samorządowej instytucji. W miarę kurczenia się sektora prywatnego, aparat samorządu gospodarczego nie powinien ulegać likwidacji, powinien być wchłaniany i wykorzystany fachowo w zakresie planowania przez rozrastający się aparat regionalny delegatur PKPG.

11) Są także do pokonania trudności psychologiczne i organizacyjne. Trzeba przezwyciężyć dawne nawyki i przyzwyczajenia, ale również trzeba prowadzić poważną robotę adaptacyjną, bowiem o ile można sobie wyobrazić prowadzenie w interesie społecznym pewnych akcji deficytowych przez wielkie przedsiębiorstwa społeczne, o tyle nie jest możliwe wymagać podejmowania podobnych akcji od drobnych przedsiębiorstw indywidualnych. Trzeba umieć tu godzić interes społeczny — powszechny, z wymo-

gamu kalkulacji kupieckiej, z wymaganiami zapewnienia przedsiębiorstwu możliwości wypracowania godziwego i gospodarczo uzasadnionego zysku. Następnie, w tych dwóch działach aktywności samorządowej jest jednakowo ważnym momentem zorganizowania pomocy w zakresie planowania czy to produkcji, czy to dystrybucji, bowiem tymi poszczególnymi zakładami nie posiada odpowiednio wyszkolonego personelu, by podjąć mógłby onkownikym wymaganom gospodarki planowej w zakresie dostarczenia odpowiednio przetworzonego materiału, mogącego stanowić podstawę dla planowania.

12) Zadania samorządu ujmujemy więc w następujących punktach:

a) przygotowanie, w ramach każdej sekcji, projektów planów gospodarczych opartych na narodowych planach gospodarczych i z planami tymi skoordynowanych, a po zatwierdzeniu stanowiących ich część integralną;

b) przygotowanie, w ramach sekcji roboczych planów wykonawczych na dany rok kalendarzowy;

c) prowadzenie w sekcjach kontroli wykonania planu;

d) prowadzenie, w ramach sekcji, planowania: przestrzennego rozmieszczenia przedsiębiorstw, wykorzystania kadr, szkolenia ich i przeszkalanina;

e) prowadzenie, w ramach sekcji, różnych społecznych akcji kontroli, kontroli skarbowych itp.;

f) prowadzenie, w ramach sekcji, arbitrażu w zakresie sporów

wynikających z wykonania narodowych planów gospodarczych;

g) prowadzenie akcji zleconych przez resortowe ministerstwa, lub przez PKPG

13) Ponieważ zadania samorządu, według naszego przekonania, polegać będą na zadaniach planowania gospodarczego, przeto wydaje się celowym pozostawienie wpływu na obsady stanowisk dyrektorów Izb w ramach PKPG, tym bardziej, że po zmiesieniu Ministerstwa Przemysłu i Handlu i powołaniu na jego miejsce szeregu resortów gospodarczych, ten zakres kompetencji mógłby być spornym, bowiem przemysł prywatny i rzemiosło zależy od Ministerstwa Przemysłu Lekkiego, względnie od Ministerstwa Przemysłu Rolnego, handel zaś od Ministerstwa Handlu Wewnętrznego, a częściowo Ministerstwa Handlu Zagranicznego. Tymczasem w ramach PKPG sprawy te przechodziłyby przez dwa departamenty: departament drobnego przemysłu i rzemiosła, oraz departament handlu.

*
**

Wydaje się, że tego rodzaju określenie zadań i ram działania samorządu gospodarczego umożliwi przeprowadzenie pełnego włączenia w ramy gospodarki planowej potencjału wytwórczego i usługowego sektora drobnotowarowego, co wpłynie na zwiększenie możliwości gospodarczych całego aparatu gospodarki narodowej.

TADEUSZ GLIWIC

ZAGADNIENIA OGOLNE

Patenty Niemieckie i Austriackie

Zagadnienie patentów, które przed wojną należały do Niemców a obecnie znajdują się w posiadaniu, pod kontrolą lub w administracji innych rządów jest przedmiotem Układu Londyńskiego z dnia 27 lipca 1946 roku, ratyfikowanego ustawą z dnia 14 listopada 1947 roku.

Naczelną zasadą, jaką przyjął Układ Londyński było udostępnienie możliwości korzystania z dawnych patentów niemieckich obywatelom państw będących uczestnikami Układu.

Z zakresu praw patentowych objętych układem mogą być jednak wyłączone przez Rząd będący uczestnikiem układu patenty należące do osób specjalnych kategorii jak: Niemcy zamieszkałi poza Niemcami, emigranci niemieccy jak również patenty nabyte przed dniem 1 sierpnia 1946 przez jakiegokolwiek nie Niemca. Rząd Polski nie uczestniczył w Konferencji Londyńskiej następnie jednak przystąpił do układu. Jakkolwiek skuteczność Układu może być ograniczona możliwością wyłączenia pewnych patentów spod jego postanowień w myśl powyższych zasad to jednak miarodajne czynniki (zainteresowane Ministerstwa, odnośnie gałęzi przemysłu państwowego i Urząd Patentowy R. P.) uznały celowość i korzyść przystąpienia do Układu Londyńskiego.

Tak wyglądałaby w skrócie sprawa z punktu widzenia prawa międzynarodowego.

Odrębną a niezwykle doniosłą kwestią jest uregulowanie tej sprawy w drodze aktu ustawodawstwa wewnętrznego, regulującego sprawę korzystania — w ramach Układu Londyńskiego — z patentów, których właścicielami byli Niemcy. W związku z tym Urząd Patentowy R. P. w porozumieniu z czynnikami kompetentnymi podjął kroki celem zbadania, jak zostały uregulowane powyższe zagadnienia w państwach, które są stronami Układu Londyńskiego. Chodziło mianowicie o ustalenie, czy w krajach tych wydane zostały przepisy wewnętrzne dotyczące realizacji postanowień Układu Londyńskiego i jaka jest treść tych przepisów, w szczególności, który z systemów wymienionych w Układzie został przyjęty przez Rządy tych krajów a mianowicie, czy oddanie patentów do użytku publicznego lub na rzecz dobra powszechnego (domaine public) czy udzielanie płatnych licencji, w tym ostatnim przypadku czy licencje udzielane są lub będą każdemu zgłaszającemu się obywatelowi (mieszkańcowi) czy też tylko pewnym osobom lub pewnym kategoriom osób i jakim. Następnie chodziło o zbadanie jakie władze krajowe decydują w tym przedmiocie i jaki jest tryb postępowania w tych sprawach, jaka jest przy tym rola Urzędu Patentowego danego kraju tj. czy współdziała on w merytorycznym załatwianiu żądań zgłaszanych przez zainteresowanych czy tylko ma dokonywać formalnych wpisów do rejestru patentów na podstawie przedłożonych orzeczeń innych władz. Dalej chodziło o stwierdzenie kogo odnośnie rządu uważają za „Niemca” w rozumieniu Układu Londyńskiego wreszcie czy za będące jeszcze w mocy uważane są wszystkie patenty, których

ustawowy okres trwania jeszcze nie upłynął bez względu na to, czy były, czy nie były opłacane czy też te tylko, od których stale uiszczano należności periodyczne a więc z wyłączeniem tych, które zgodnie z prawem w danym kraju obowiązującym z powodu nieuiszczenia opłat rocznych w przepisany terminie uległy wygaśnięciu.

Zebrałiśmy możliwie wyczerpujących danych w związku z powyższymi zagadnieniami jest rzeczą ważną i posłuży jako punkt wyjścia przy opracowywaniu odnośnego aktu ustawodawstwa wewnętrznego.

Odrębnym problemem są zagadnienia patentowe polsko-austriackie w obecnej sytuacji prawno-politycznej. Sytuację tę charakteryzuje z jednej strony brak traktatu pokojowego z Austrią a z drugiej — fakt zawarcia porozumienia w Neuchatel, którego sygnatariuszem jest Polska i do którego zgłosiła akces Austria.

Porozumienie Neuchateleskie, z dnia 8 lutego 1947 roku o zachowaniu lub przywróceniu praw własności przemysłowej dotkniętych przez drugą wojnę światową zawiera klauzulę, która głosi, że postanowienia jego nie przesądzą uregulowania tych spraw w drodze układów dwustronnych. Stan faktyczny, jak stwierdza Urząd Patentowy R. P., wykazuje pewną ilość wniosków austriackich o wznowienie lub utrzymanie praw patentowych dotkniętych przez drugą wojnę światową. Wnioski te nie są dotąd honorowane, co może narazić na szkodę nasze interesy patentowe w Austrii. Celowość tymczasowego uregulowania tego zagadnienia zależy od ustalenia globalnej wartości naszych interesów patentowych w Austrii. Od ustalenia jej zależy, czy możliwa będzie restytucja dawnych i ochrona obecnych praw patentowych austriackich w Polsce.

Nie należy zapominać, że zagadnienie patentów jest tylko jednym z fragmentów stosunków polsko-austriackich. Zagadnienie definicji „mienia austriackiego” było żywo dyskutowane na forum międzynarodowym, jednak nie uzgodniono definicji w tym przedmiocie. Fakt ten stanowi poważną przeszkodę w uregulowaniu omawianego zagadnienia. Przy porównaniu wartości interesów patentowych polskich w Austrii i austriackich w Polsce — same dane ilościowe odnośnie złożonych wniosków nie są oczywiście miarodajne, chodzi o ich ciężar gatunkowy i jakość. Jak widać z powyższego, sprawa powinna być rozpatrywana przede wszystkim w płaszczyźnie ekonomicznej. Znaczenie praktyczne rozwiązania omawianej sprawy rozumiemy, jeżeli weźmiemy pod uwagę, że w Polsce i w Austrii produkuje się pewne artykuły inwestycyjne według tych samych wzorów. Może to spowodować poważne komplikacje, zwłaszcza jeżeli produkcja ta ma być przeznaczona na eksport.

Jak widać z powyższych uwag, sprawy zachowania i przywrócenia praw patentowych, dotkniętych przez drugą wojnę światową powinny być nie tylko regulowane umowami międzynarodo-

wymi, powinny również znaleźć wyraz w akcie ustawodawstwa wewnętrznego, obejmującym całość zagadnienia.

Zagadnienia powyższe posiadają jeszcze pewien aspekt wewnętrzno-państwowy. W związku z zakończeniem II-giej Wojny Światowej patenty państw nieprzyjacielskich straciły u nas ochronę prawną. Tytuł ich własności przeszedł na rzecz Państwa. Ponieważ wykonywanie działalności przemysłowej na podstawie tych wzorów i patentów odbywa się w ogromnej większości w ramach przemysłu znacjonalizowanego uregulowanie tej sprawy nie po-

siada właściwie dużego znaczenia praktycznego. Niemniej jednak uregulowanie wewnętrzne tej sprawy musi niewątpliwie znaleźć wyraz prawny.

Nie przesądzając merytorycznego rozstrzygnięcia stosunku do sektora prywatnego w tej dziedzinie wydaje się, że sprawa opracowania aktu ustawodawstwa wewnętrznego, ustalającego zasady działalności firm prywatnych, opierających de facto swą produkcję na wzorach patentowych ponemieckich, stanowiących własność Państwa — wymaga rozważenia przez naczelne władze gospodarcze.

J. M.

GOSPODARKA PLANOWA

Planowanie w drobnym przemyśle uspołecznionym

Podczas gdy planowanie w zakresie przemysłu wielkiego i średniego zostało już postawione na stosunkowo wysokim poziomie, gorzej przedstawiało się ono na odcinku uspołecznionego przemysłu drobnego.

Zagadnienia drobnego przemysłu uspołecznionego zostały ostatnio szeroko opracowane przez specjalnie wyłonioną w tym celu komisję. W wyniku tych prac wydane zostały przez Państwową Komisję Planowania Gospodarczego szczegółowe wytyczne dla opracowania sześcioletniego planu rozwoju i przebudowy uspołecznionego przemysłu drobnego. W myśl wytycznych drobnny przemysł powinien przyczynić się do lepszego zaopatrzenia ludności pracującej, aktywizacji terenów zacofanych i zatrudnienia lokalnych rezerw roboczych, a specjalnie kobiet, oraz zaopatrywać przemysł wielki i średni w niektóre artykuły pomocnicze. Zadaniem tego przemysłu jest uzupełnienie asortymentu wielkiego i średniego przemysłu w dziedzinach, które nie wymagają organizacji produkcji na wielką skalę lub w których budowa dużych zakładów jest niecelowa ze względu na ograniczoną chłonność rynku. Do typowych dziedzin produkcji uspołecznionego drobnego przemysłu zaliczono:

- 1) wytwórczość opartą na wyzyskiwaniu odpadków przemysłowych,
- 2) produkcję niektórych artykułów pomocniczych dla przemysłu, produkowanych nieseryjnie,
- 3) wykańczanie półproduktów produkowanych seryjnie przez przemysł wielki i średni,
- 4) produkcję materiałów budowlanych na potrzeby miejscowe,
- 5) przetwórstwo artykułów nie wytrzymałych transportu,
- 6) produkcję artykułów o szczególnych cechach regionalnych,
- 7) przed wszystkim ludowy przemysł artystyczny,
- 8) nieskomplikowaną produkcję artykułów na potrzeby lokalne,
- 9) zakłady usługowe i reperacyjne.

W oparciu o te zasady opracowano dalsze szczegółowe wytyczne ustalające kierunek rozwojowy poszczególnych gałęzi tego przemysłu, przewidywany rozmiar i asortyment produkcji, nakłady inwestycyjne, wzrost zatrudnienia.

W zakresie sporządzania planu uspołecznionego drobnego przemysłu, który obejmuje państwowy przemysł miejscowy oraz przemysł samorządowy i spółdzielczy, specjalne obowiązki i usprawnienia otrzymały wojewódzkie urzędy planowania gospodarczego

(dotychczasowe Biura Regionalne CUP). Rozwój uspołecznionego przemysłu drobnego winien łączyć się z procesem stopniowego przekształcania się indywidualnej produkcji rzemieślniczej i chałupniczej na produkcję spółdzielczą.

Państwowy arbitraż gospodarczy

W n-rze 46 „Dziennika Ustaw” ukazał się dekret o państwowym arbitrażu gospodarczym. Dekret ten tworzy państwowe komisje arbitrażowe „celem zapewnienia dyscypliny wykonania narodowych planów gospodarczych, przestrzegania i ugruntowania zasad rozrachunku gospodarczego oraz zabezpieczenia wykonania umów”.

Państwowe komisje arbitrażowe rozpoznają spory o prawa majątkowe:

a) pomiędzy państwowymi przedsiębiorstwami, bankami, zakładami i instytucjami, przedsiębiorstwami pod zarządem państwowym, przedsiębiorstwami państwowo - spółdzielczymi, centralami spółdzielczo - państwowymi, centralami spółdzielni, przedsiębiorstwami, zakładami i instytucjami związków samorządu terytorialnego oraz spółkami prawa cywilnego i handlowego, w których Skarb Państwa, przedsiębiorstwa państwowe, samorządowe albo osoby prawa publicznego posiadają udział wynoszący ponad 50% kapitału zakładowego;

b) pomiędzy władzami i urzędami państwowymi lub związkami samorządu terytorialnego z jednej strony, a jednostkami wymienionymi w pkt. a), z drugiej strony.

Komisje arbitrażowe orzekają również w sprawach dotyczących ustalenia treści umów zawieranych w wykonaniu narodowych planów gospodarczych (spory przedumowne) oraz w sprawach o ustalenie stosunku prawnego lub prawa.

Do właściwości państwowych komisji arbitrażowych nie należą sprawy określone wyżej, jeżeli sprawy te z mocy ustaw szczególnych są przekazane innym władzom lub innym sądom niż sądy powszechne.

Spory, ulegające rozpoznaniu w trybie arbitrażu gospodarczego, wyłącza się spod orzecznictwa sądów powszechnych. Umowa o podanie tych sporów pod rozstrzygnięcie sądu polubownego jest nie ważna.

Wolna sprzedaż żarówek

Centrala Handlowa Przemysłu Elektrotechnicznego z dniem 1 września zniosła wszelkie ograniczenia w sprzedaży żarówek, które są odtąd dostarczane ludności poprzez gęstą sieć sklepów wzorcowych CHPEL, PDT, spółdzielni, sieć placówek Samopomocy Chłopskiej (na zaopatrzenie wsi) przez prywatne sklepy elektrotechniczne. Warto dodać, że placówki handlowe winny zgłosić zapotrzebowanie na żarówki zaraz w najbliższej hurtowni CHPEL. Jak się dowiadujemy będzie uwzględniane w pierwszej kolejności zapotrzebowanie małych miast.

Wysiłkiem wszystkich obywateli odbudujemy Pomnik ADAMA MICKIEWICZA

w Warszawie

Ofiary w wysokości co najmniej 0,25 proc. obrotu firmy w maju br. należy wpłacić niezwłocznie do Biur Zrzeczeń z zaznaczeniem „Ad. Mickiewiczowi”.

CENY I MARŻE

Śledzie wędzone

Biuro Cen pismem z dnia 30.8.1949 r., znak: C-II-C-48/42 ustaliło następujące ceny śledzi wędzonych z surowca solonego:

- cena hurtu zł 368,— za 1 kg,
- cena detalu zł 420,— za 1 kg.

Ceny powyższe wchodzą w życie z dniem zatwierdzenia. Wyraża się zgodę na stosowanie w cennikach niżej wymienionej nomenklatury:

- a) „piklingi” jako śledzie wędzone ze śledzi świeżych oraz mrożonych zarówno pochodzenia krajowego z połowów dalekomorskich i bałtyckich, większych rozmiarów, tj. I gat. śledzi bałtyckich oraz z importu, śledzie większych rozmiarów.
- b) „śledzie wędzone” jako śledzie wędzone ze śledzi solonych,
- c) „śledziki bałtyckie wędzone” jako śledzie ze śledzia świeżego bałtyckiego II i III gat.,
- d) „stremlingi wędzone” jako śledzie wędzone ze śledzi importowanych mniejszych rozmiarów.

W związku z powyższym unieważnia się zatwierdzone tutaj pismem z dnia 24.II.1949 r. L. dz. CE-II-901/362 ceny śledzi wędzonych.

Lipcówka - karp

Biuro Cen pismem z dnia 30.VIII.1949 r., znak: C-II-C-48/42 przesunęło termin stosowania przez Centralę Rybną ceny detalicznej zł 275,— za 1 kg lipcówki - karpia do dnia 15-go września 1949 r.

Barwniki

Departament Cen, Kosztów i Rozliczeń P.K.P.G. CE/2/B/22/93 w porozumieniu z Biurem Cen M.H.W. zatwierdził ceny detaliczne na barwniki nowoprodukowane rozprowadzane przez B. S. Prod. Organicznych jak następuje:

Lp.	Artykuł	Jedn.	Cena detaliczna
a) Barwniki bezpośrednie i półwiel.			
1.	1281 Błękit dwuazowania 2B	1 kg	1.200,—
2.	1488 Błękit helionowy BL	„	2.800,—
3.	1482 Błękit helionowy GL	„	1.100,—
4.	1087 Błękit krezotynowy RW	„	1.000,—
5.	1086 Błękit krezotyn. trwały RL	„	2.200,—
6.	1541 Brunat helionowy B	„	1.140,—
7.	1342 Brunat nitrozaminowy GF	„	1.100,—
8.	1581 Czerń helionowa GF	„	1.080,—
9.	1302 Granat do dwuazowania N 2R	„	2.500,—
10.	1049 Szkarłat bezpośredni B	„	1.020,—
11.	1088 Błękit bezpośredni A	„	1.200,—
b) Barwniki kwasowe			
12.	3033 Czerwień aminowa 3B	„	1.100,—
13.	3102 Granat cyaninowy F	„	2.000,—
14.	3103 Granat cyaninowy GR	„	1.300,—
15.	3023 Pomarańczowy kwasowy R2O	„	1.500,—
16.	3143 Brunat kwasowy na skóry G	„	1.000,—
17.	3025 Pomarańczowy kwasowy I	„	700,—
18.	3122 Zieleń naftalinowa V	„	2.300,—
c) Barwniki kwasowo-chromowe			
19.	4043 Chromotrop FB	„	1.000,—
20.	4062 Fiolet kwasowo-chromowy N	„	1.200,—
21.	4121 Zieleń kwasowo-chromowa G	„	1.400,—
d) Barwniki siarkowe			
22.	2149 Brunat siarkowy G 50/100	„	1.800,—
f) Barwniki lodowe:			
II. Tłuszczowe			
27.	6822 Pomarańczowy tłuszczowy II	1 kg	1.800,—
III. Do barwienia futer			
28.	6985 Futramina P	„	2.840,—
IV. Do barwienia drzewa			
29.	6746 Palisandrowy wodny 163	„	700,—
30.	6764 Szaro-stalowy spirytus 130	„	900,—
31.	6763 Stary mahoń wodny 124	„	800,—
VII. Zasadowe			
32.	6121 Zieleń mala-chitowa	„	1.600,—

Wanilina

Biuro Cen, znak: C-IV-B-35c/24 zatwierdziło cenę zakupu waniliny 100% — w wysokości 33.333 zł za 1 kg.

Drewniane przybory myśliwskie

Biuro Cen pismem z dnia 31.VIII.1949 r., znak: C-II-0/4/25 wyjaśniło, że w obrotach handlowych drewnianych przybarami myśliwskimi należy od dnia 1.IX.1949 r. stosować zysk brutto w wysokości 25% wg. wykazu B Nr 24, poz. 2.

Klej płynny „Bacutil”

Biuro Cen pismem z dnia 27.VIII.1949 r., znak: C-IV-A-23/2 zatwierdziło cenę kleju płynnego „Bacutil” za kg łącznie z opak w hurcie 100 zł, w detalu 125 zł.

Kalkulacja kosztów

Biuro Cen pismem z dnia 14.IX.1949 wyjaśniło, że celem uniknięcia wielokrotnego opracowywania i sprawdzania kalkulacji kosztów produkcji takich artykułów, które zainteresowana wytwórnia zamierza produkować nie tylko jednorazowo na podstawie konkretnych zamówień lub zapotrzebowań rynku, lecz również w sposób seryjny przez dłuższe okresy, na podstawie umów ramowych, względnie na podstawie własnych planów produkcyjnych, należy przy opracowaniu i nadsyłaniu do zatwierdzenia kalkulacji kosztów postępować według następujących wytycznych.

Przy produkcji jednorazowej, określonej ściśle terminem i ilością, należy kalkulację opracowywać na podstawie elementów kalkulacyjnych, aktualnych dla okresu produkcji i wyprowadzać efektywną cenę kosztów własnych.

Przy produkcji seryjnej, względnie rozłożonej na większą ilość partii lub odbiorców, należy na podstawie skalkulowania kosztów poszczególnych partii wyprowadzać średnią cenę jednostkową dla całej produkowanej transzy, przy należytych uwzględnieniu zmian kalkulacji, związanych ze zwiększaniem, lub zmniejszaniem produkcji w poszczególnych fazach.

System ten umożliwi ustalanie jednolitej ceny na dany artykuł, uwalniając równocześnie wytwórnice od niejednokrotnie przewlekłego wyczekiwania na sprawdzanie i zatwierdzanie kalkulacji za poszczególne partie i wynikającą stąd zwłokę w odbiorze należności fakturowych.

Nowe cenniki Centr. Odpadków Użytk. (2)

SIERŚC WIELBŁAZDZIA, PŁUKANA I SUCHA

Sierść wielbłądzia, płukana, sucha za 1 kg dla: sortowni względnie PZW 194.— i odbiorcy 227.—

Uwagi:

- 1. Cena dla sortowni rozumie się loco wagon stacja załadowania.
- 2. Cena dla odbiorcy rozumie się za towar w stanie opakowanym brutto za netto franco stacja odbiorcza.

Cennik niniejszy obowiązuje z dniem 15.VIII.1949 r. i anuluje cennik dotychczas obowiązujący zatwierdzony pismem P.K.P.G. z dnia 6.5.1949 r. Znak: CE 2-B-43/16.

STARA TRAWA MORSKA I STARE WŁOSIE TAPICERSKIE

Lp. Nazwa asortymentu	Cena za 1 kg dla:	
	P.Z.W. jednolita	sprzedażna
1. Stara trawa morska	80,20	93,80
2. Stare włosie tapicerskie	39,80	46,50

Uwaga:

Cena dla odbiorcy franco wagon stacja odbiorcza w stanie belowanym — waga brutto za netto.

Do ceny sprzedaznej wliczony jest: transport kolejowy 3% marża C.O.U. 10%, podatek obrotowy 1,5%.

Cennik niniejszy obowiązuje z dniem 15.VIII.1949 r. i anuluje cennik dotychczas obowiązujący zatwierdzony pismem M. P. i H. Dep. Finansowy z dnia 11 marca 1947 r. Znak DT-IV-B-26/8. (d. c. n.)

USTAWODAWSTWO GOSPODARCZO-SKARBOWE

Regulacja zobowiązań pieniężnych

Zagadnienia — związane z dekretami o podatku od wzbogacenia wojennego i o zaciąganiu nowych i określaniu nieumorzonych zobowiązań pieniężnych — są tak doniosłej wagi — że zdecydowaliśmy się do nich powrócić w dalszych artykułach na ten temat. Prosimy porównać: OTG nr 22 str. 9 i OTG nr 24 str. 10.

1. WSTĘP

W Dzienniku Ustaw, z dnia 6 sierpnia 1949 r. ukazały się dwa dekrety o donośnym znaczeniu. Pierwszy z nich dotyczy zaciągania nowych i określenia wysokości nieumorzonych zobowiązań pieniężnych (Dz. U. R. P. Nr. 45, poz. 332); drugi — o zmianie nadzwyczajnego podatku od wzbogacenia wojennego (poz. 333). W niniejszym artykule zostanie omówiony pierwszy dekret, tj. dekret z dnia 27 lipca 1949 r. o zaciąganiu nowych i określeniu wysokości nieumorzonych zobowiązań pieniężnych.

2. ZACIĄGANIE NOWYCH ZOBOWIĄZAŃ PIENIĘŻNYCH

Dekret dąży do nadania większego znaczenia walucie polskiej. Waluta ta ma być wyłącznym pośrednikiem wymiany oraz miernikiem wartości. Z tej przyczyny:

- a) nieważne jest zaciąganie zobowiązań w innej walucie niż w polskiej przez osoby mające zamieszkanie lub siedzibę na terenie Państwa Polskiego, o ile osoby te na tym terenie płacą zobowiązania,
- b) niedopuszczalne jest określanie wg. innego miernika wartości niż pieniądź. Nieważne jest więc np. postanowienie umowy, że dłużnik ma spłacić wierzycielowi pożyczkę lub resztę ceny kupna, w wysokości 100.000.— zł, w walucie polskiej wg. wartości 50 g żyta w dniu spłaty.

Od powyższych dwóch zasad (a i b) istnieją wyjątki, zezwalające na dokonanie czynności prawnej w odmienny sposób.

Tak więc można zaciągać zobowiązanie w walucie obcej, jeżeli zobowiązanie pieniężne zaciąga: a) Skarb Państwa, b) Narodowy Bank Polski, c) bank, który uzyska od Ministra Skarbu odpowiednie uprawnienie oraz inne osoby za zezwoleniem Ministra Skarbu.

Również może być określone świadczenie pieniężne wg. innego miernika wartości niż pieniądź: a) w przypadkach, gdy przepisy ustaw poszczególnych tak stanowią, b) w umowach dzierżawy, o pracę i rentę dożywotnią, jeżeli taki sposób określenia świadczenia jest zwyczajowo stosowany. Dodać jeszcze należy, że w umowach zawieranych z podmiotami, będącymi wykonawcami narodowych planów gospodarczych w rozumieniu dekretu z 1949 r. o nabywaniu i przekazywaniu nieruchomości niezbędnych do realizacji narodowych planów gospodarczych, świadczenie może być określone wg. równowartości części pożytków z przedmiotu umowy.

3. OKREŚLENIE WYSOKOŚCI NALEŻNOŚCI Z NIEUMORZONYCH ZOBOWIĄZAŃ PIENIĘŻNYCH.

W dziedzinie tej przyjęto zasadę nominalizmu. Spłata należności zobowiązań pieniężnych może nastąpić tylko w pieniądź polskich, tj. w biletach Narodowego Banku Polskiego, wg. ich wartości nominalnej, przyjmując że złoty dzisiejszy równa się złotemu dawnemu. Zmiana siły nabywczej pieniądza w czasie pomiędzy powstaniem zobowiązania a jego wymagalnością lub wykonaniem nie stanowi podstawy do zmiany wysokości świadczenia, albo sposobu wykonania lub rozwiązania umowy. Z powyższego wynika, że wysokość należności wyrażonych w złotych określa suma złotych, na którą zobowiązanie opiewa.

Dawniej, często strony dążyły do zabezpieczenia się przed ewent. zmianą wartości złotego przyjmując różne klauzule. Wyrażały one swe zobowiązania w złotych w zlocie, w walutach obcych, lub alternatywnie z walutą polską, albo wg. równowartości zagranicznej jednostki pieniężnej, w zagranicznych monetach złotych, lub też wg. innego niż pieniądź miernika, a więc np. w życie. Wszystkie te podobne klauzule zostały pozbawione praktycznego znaczenia, przez przeprowadzenie zasady — rozmaicie wyrażonej w ustawie — że zobowiązania te należy z reguły przeliczyć na złote, tak aby otrzymać ilość złotych z dnia powstania zobowiązania, która to ilość nadal ma być przedmiotem zobowiązania dnia dzisiejszego.

Na tej podstawie przyjęto, że zobowiązania w walutach obcych, zagranicznych monetach albo ich równowartości — oblicza się w złotych:

- a) dla zobowiązań powstałych przed dniem 1 września 1939 r. — wg. stawek ostatniego kursu obcych walut i kruszcu złotego (równowartość) notowanego przed dniem 1 września 1939 r. Kursy te zostaną w najbliższym czasie podane w Monitorze Polskim
- b) dla zobowiązań powstałych po dniu 16 grudnia 1945 r. — wg. stawek kursu obcych walut przy rozrachunkach z tytułu zagranicznych obrotów towarowych i równowartości kruszcu złotego, stosowanych przez Narodowy Bank Polski w dniu powstania zobowiązania.

Dalej, zobowiązania pieniężne, przeliczone wskutek zarządzenia obcej władzy z waluty polskiej na obcą, wprowadzoną podczas wojny jako środek obiegowy na obszarach wchodzących obecnie w skład Państwa Polskiego, ulegają przywróceniu do stanu poprzedniego przez przeliczenie ich na walutę polską z uwzględnieniem dokonanych spłat, o ile prawo polskie uznaje te spłaty za ważne. Przeliczenie następuje w tym samym stosunku, w jakim nastąpiło poprzednie przeliczenie z waluty polskiej na obcą. — Zobowiązania pieniężne, przeliczone wskutek zarządzenia obcej władzy podczas wojny z waluty zagranicznej na walutę obcą, posiadającą w czasie przeliczenia obieg w obszarze wchodzącym obecnie w skład Państwa Polskiego, ulegają przywróceniu do stanu poprzedniego, a następnie przeliczeniu na walutę polską wg. powyżej już podanych zasad.

Zobowiązania pieniężne, powstałe na obszarach wchodzących obecnie w skład Państwa Polskiego, a wyrażone w walucie obcej, stanowiącej w dniu powstania zobowiązań obiegowy środek płatniczy na tych obszarach, przeliczone będą na złote w stosunku: jeden złoty za jednostkę waluty obcej, na którą zobowiązanie opiewa. — Jednakże zobowiązania pieniężne, wyrażone w markach niemieckich, powstałe po dniu 1 września 1939 r. na tej części obszaru Państwa Polskiego, na której władze okupacyjne wprowadziły markę niemiecką jako obiegowy środek płatniczy, będą przeliczone na złote w stosunku 1 marka = 2 złote.

Wysokość należności zobowiązań określonych wg. innego niż pieniądź miernika wartości, przelicza się na złote na podstawie przeciętnej ceny rynkowej za dobro przyjęte jako miernik wartości, w czasie i miejscu powstania zobowiązania.

Podobne zasady — z różnymi zmianami — mają zastosowania do należności z obligacji i listów zastawnych oraz zabezpieczających je wierzytelności, a także do zobowiązań Skarbu Państwa, zakładów, funduszy, monopoli i przedsiębiorstw oraz związku samorządu terytorialnego.

4. ALIMENY I RENTY DOŻYWOTNIE.

Dekret dąży do zapewnienia osobom uprawnionym do alimentów i renty dożywotniej prawa do przeciętnych kosztów utrzymania, o ile nie pobrały one już skapitalizowanego świadczenia. Dzięki temu, na wniosek osoby zainteresowanej, sąd ponownie określi wysokość powtarzających się świadczeń pieniężnych z tytułu alimentów i rent dożywotnich, ustalonych przed dniem wejścia w życie niniejszego dekretu w drodze umowy, wyroku lub ugody sądowej, uwzględniając sytuację majątkową dłużnika i cel świadczenia, jednakże w kwotach nieprzewyższających przeciętnych kosztów utrzymania. Określenie wysokości świadczeń może dotyczyć tylko świadczeń należnych za okres czasu biegnący od dnia, w którym osoba uprawniona, po dniu wejścia w życie dekretu bądź wystąpiła do sądu z wnioskiem o ponowne ustalenie tych roszezeń, bądź wezwała dłużnika do określenia tej wysokości w drodze dobrowolnego porozumienia.

5. SPŁATY DOKONANE PRZED WEJSCIEM W ŻYCIE DEKRETU.

Spłaty zobowiązań pieniężnych dokonane przed dniem 6 sierpnia br., nie mogą być zakwestionowane z tej przyczyny, że wysokość należności została określona w inny sposób niż to czyni omawiany przez nas dekret.

W ostatnim czasie, często jednak były wypadki, że spłata nie umarzała całego długu, lecz była dokonana na poczet należności lub na część należności itp. Są to wypadki częściowego umorzenia

zobowiązania. W warunkach tych nasuwają się wątpliwości, jaka część długu została umorzona. Do nieumorzonych części mają bowiem zastosowanie przepisy dekretu, określające wysokość zobowiązania. Z tej przyczyny wprowadzono specjalne przepisy interpretacyjne.

W myśl tych przepisów, jeżeli przed wejściem w życie niniejszego dekretu uiszczona została spłata na poczet należności, przepisy dekretu mają zastosowanie do nieumorzonych reszty. Dalej, jeżeli przy uiszczeniu spłaty na poczet należności strony oznaczyły procentowo lub ułamkowo część należności, która ulega umorzeniu przez spłatę, lub jeżeli z okoliczności towarzyszących wynika, że zamiarem stron było umorzenie oznaczonej części należności, obowiązek spłaty wg. przepisów dekretu dotyczy nieumorzonych części, bez względu na wysokość uiszczonych kwot. W końcu, jeżeli strony nie dokonały takiego oznaczenia, przyjmuje się, że należność została umorzona w części, równej kwocie dokonanej spłaty.

6. NALEŻNOŚCI USTALONE WYROKIEM LUB UGODĄ SĄDOWĄ.

Prawomocny wyrok lub ugoda sądowa nie zamykają drogi do zastosowania przepisów dekretu, jeżeli zobowiązanie nie zostało jeszcze umorzone. Jeżeli więc zobowiązanie nadal istnieje, sąd dokonuje przeraćowania na wioskę wierzyciela lub dłużnika. Wniosek winien być złożony do sądu, w którym sprawa była rozpatrywana w I instancji, gdyż ten sąd jest właściwym do dokonania przeliczenia. Taka jest zasada.

Od powyższej zasady istnieje wyjątek na korzyść osób, które czerpały i czerpią swe dochody wyłącznie bądź z prowadzenia gospodarstwa małego lub średniorolnego, bądź z wynagrodzenia za pracę, której wysokość dopiero w przyszłości określi rozporządzenie Rady Ministrów. Tutaj, wyrok i ugoda sądowa pozostają w mocy, chyba że przez to narusza się interesy dłużnika, który czerpie swe dochody wyłącznie z niezbyt wysokiego wynagrodzenia za pracę. Gdy ten ostatni wypadek ma miejsce, sąd dokona przeraćowania na wniosek zainteresowanych stron.

7. OBOWIĄZEK DOPLATY.

Wprowadzenie przez dekret zasady nominalizmu, w stosunki między wierzycielem a dłużnikiem, nie ma naruszać interesów wierzycieli, którzy czerpali i czerpią swe dochody wyłącznie bądź z prowadzenia gospodarstwa małego lub średniorolnego, bądź z wynagrodzenia za pracę, nie przekraczającego kwoty, której wysokość określi rozporządzenie Rady Ministrów. Na korzyść tych osób — pod pewnymi warunkami — istnieje po stronie dłużnika obowiązek dopłaty. O obowiązku tym orzeka sąd.

Obowiązek dopłaty powstaje tylko wtedy, gdy: a) zobowiązanie pieniężne opiera się na tytule prywatno - prawnym oraz b) powstało przed wprowadzeniem do obiegu biletów Narodowego Banku Polskiego, a więc przed wprowadzeniem na oswoobodzone tereny nowych złotych.

Dalej, obowiązek dopłaty nie może być orzeczony w przypadkach gdy: a) zobowiązany czerpie swe dochody wyłącznie z wynagrodzenia za pracę nieprzekraczającego kwoty, którą określi w przyszłości rozporządzenie, lub b) zobowiązany jest wykonawcą narodowych planów gospodarczych w rozumieniu dekretu z 1949 r. o nabywaniu i przekazywaniu nieruchomości niezbędnych dla realizacji narodowych planów gospodarczych, lub c) wierzyciel nabył wierzytelność w drodze przelewów.

Również obowiązek dopłaty nie może być orzeczony, gdy wierzyciel nie udowodni, że tak w chwili powstania zobowiązania, jak i w chwili wystąpienia z wnioskiem o dopłatę czerpał swe dochody wyłącznie bądź z prowadzenia gospodarstwa małego lub średniorolnego, bądź z wynagrodzenia za pracę nieprzekraczającego zbyt wielkich kwot.

Dekret podaje sposób obliczenia dopłaty. W myśl tego, sąd ustala wysokość dopłaty wg. zasad słusności uwzględniając materialne położenie obu stron, z tym, że dopłata do każdego złotego nie może przewyższać równowartości 1,75 kg żyta obliczonej w chwili ustalenia dopłaty. Przy zobowiązaniach powstałych w czasie od 1 września 1939 r. do wprowadzenia w obieg biletów Narodowego Banku Polskiego, sąd, ustalając wysokość dopłaty, uwzględni ponadto ewent. zwyczaj ceny żyta w miejscu i chwili powstania zobowiązania w stosunku do ceny z dnia 31 sierpnia 1939 r. i obniży wysokość dopłaty w tym samym stosunku w jakim cena ta uległa podwyżce.

Jeżeli zobowiązanie wyrażone jest w złotych w złocie lub w obecnej walucie, należy najpierw określić wysokość świadczenia w złotych — wg. omawianych już poprzednio zasad — a następnie ustalić wysokość dopłaty.

Z wnioskiem o orzeczenie dopłaty nie można wystąpić po dniu 6 sierpnia 1951 r.

8. PODATEK OD WZBOGACENIA.

Regulacja zobowiązań pieniężnych, przeprowadzona dekretem, daje duże korzyści dłużnikowi, polegające na uzyskaniu wzbogacenia dzięki zmianie wartości pieniądza, wywołanej wojną. Korzyści te ulegają jednak opodatkowaniu. Problem ten uregulowany jest przez zmianę dekretu o nadzwyczajnym podatku od wzbogacenia wojennego, o której ukazaniu się wspomniano na wstępie. Podstawę opodatkowania stanowi nominalna suma zobowiązania pieniężnego w kapitale. Podatek wynosi wielokrotność podstawy opodatkowania, która to wielokrotność waha się od 10 — 40. Podatek ten jest przedmiotem odrębnego artykułu w niniejszym piśmie.

9. UMOWA ZAWARTA PRZEZ PAŃSTWO.

Umowy zawarte po dniu 22 lipca 1944 r. przez Państwo bądź z jego upoważnienia lub za jego zgodą, określające w sposób odmienny od przepisów dekretu wysokość należności zobowiązań pieniężnych powstałych przed dniem 6 sierpnia br. — pozostają w mocy.

Pozatym Państwo oraz inne osoby za Jego zgodą mogą zawierać obecnie umowy przeliczeniowe — w niektórych wypadkach — na innych zasadach niż przyjętych przez dekret.

10. ZAKOŃCZENIE.

Dekret wchodzi w życie z dniem jego ogłoszenia, tj. z dnia 6 sierpnia br. Przepisy jego nie naruszają przepisów ustaw szczególnych w przedmiocie: a) określenia wysokości i sposobu spłaty, podatków i danin publicznych, b) określenia wysokości i sposobu spłaty za ziemię nadaną w związku z przebudową ustroju rolnego i osadnictwa, c) obrotu pieniężnego z zagranicą oraz obrotu zagranicznymi i krajowymi środkami płatniczymi, d) przyjmowania wierzytelności i zobowiązań pieniężnych do bilansu otwarcia i likwidacji i listy wierzytelności wg. dekretu z 1948 r. o zasadach i trybie likwidacji niektórych przedsiębiorstw bankowych i o zasadach i trybie likwidacji niektórych instytucji kredytu długoterminowego.

Przepisy dekretu nie dotyczą określenia wysokości wierzytelności i długów przedsiębiorstw podpadających pod przepisy ustawy z 1946 r. o przejęciu na własność Państwa podstawowych gałęzi gospodarki narodowej.

DR. Z. K. NOWAKOWSKI

Wynagrodzenie za godziny nadliczbowe

Kwestia obowiązku wypłaty wynagrodzenia za przepracowane godziny nadliczbowe ciągle jeszcze zajmuje wokandy rozpraw sądowych.

Do najczęściej spotykanych zarzutów, którymi pracodawca broni się przeciwko pracownikowi, domagającemu się zapłaty za pracę w godzinach nadliczbowych należy zarzut, polegający na tym, że pracownik nie zgłaszał w czasie pracy swych roszczeń.

Sąd Najwyższy w jednym ze swych wyroków, omawiając powyższą kwestię, wypowiedział następujący pogląd: ustawa o czasie pracy zawiera przepisy w obronie pracownika i nie wymaga, aby pracownik zgłaszał pracodawcy godziny pracy przed ukończeniem stosunku pracy. Wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych należy się pracownikowi bez względu na okoliczność, czy zgłoszenia takiego on dokonał. Nie można również podzielić zapatrywania, że niezgłoszenie w czasie trwania stosunku pracy roszczenia o wynagrodzenie za przepracowane godziny nadliczbowe równoznaczne jest z naruszeniem zasad dobrych obyczajów. Wprawdzie mogą zaistnieć okoliczności dodatkowe, które mogą uzasadnić wnioski, że niezgłoszenie przez dłuższy czas pracy w godzinach nadliczbowych w celu uniknięcia kontroli tej pracy przez pracodawcę, lub z podobnych przyczyn nie da się pogodzić z zasadami uczciwego wykonywania umów i pewności obrotu, jednak w tym wypadku należałoby tę celowość i złośliwość postępowania udowodnić. W każdym razie głoszone twierdzenie pracodawcy, iż nie wiedział on o tym, iż jego pracownik pracuje w godzinach nadliczbowych — nie zwalnia pracodawcy od obowiązku wypłaty należności (S. N. I.15/46).

W innej sprawie, rozpoznając również kwestię wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, Sąd Najwyższy wypowiedział pogląd, że pracownik nie może żądać wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, jeżeli z własnej inicjatywy i dla własnej korzyści lub wygody zamiast pracować w godzinach umówionych, pracował w czasie, w którym nie powinien był pracować (S. N. 5/45).

(Gr.)

Jeszcze w sprawie podatku od wzbogacenia wojennego

Wobec licznych zapytań w sprawie podatku od wzbogacenia wojennego, wprowadzonego na podstawie dekretu z dnia 27.VII.1949 r. podajemy poniżej kilka wyjaśnień:

1) Okoliczność, że podatnik nie otrzymał towaru za weksle, wystawione na pokrycie należności za towar, który miał mu być dostarczony, a który nie doszedł do rąk wystawcy weksla wskutek wypadków wojennych, pozostaje bez wpływu na obowiązek podatkowy; obowiązek ten bowiem powstaje z samego faktu istnienia niewygasłego przed 30.VI.1945 r. zobowiązania wekslowego, które obecnie może być, albo już zostało uregulowane w relacji 1.— zł za 1.— zł.

2) W księgach wielu osób zapisane są różne zobowiązania takich firm, których przedsiębiorstwa zostały upaństwowione na podstawie ustawy z dnia 3 stycznia 1946 r. Powstaje pytanie, czy o takich zobowiązaniach należy sporządzać informacje. Na to pytanie trzeba udzielić odpowiedzi pozytywnej. Należy bowiem pamiętać o tym, że na podstawie ustawy z dnia 3.I.1946 r. Państwo przejmuje przedsiębiorstwa, a nie spółki. Dlatego też spółka akcyjna, czy spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, której przedsiębiorstwo jest przejęte na własność Państwa, nie traci swego bytu prawnego; w szczególności może ona posiadać (i często posiada) majątek, który jeżeli nie jest związany z przejmowanym przedsiębiorstwem nie ulega przejęciu na własność Państwa. Z powyższych względów uznać należy, że wobec dalszego prawnego istnienia spółki oraz prawa jej do posiadania majątku i zobowiązań, nie ma podstawy do tego, aby zaniechać sporządzania informacji do wymiaru podatku od wzbogacenia wojennego tylko dlatego, że przedsiębiorstwo danej spółki zostało upaństwowione.

3) Poważne wątpliwości budzi kwestia traktowania zobowiązań spornych. Dekret nie daje w tej materii żadnych wskazówek. Dlatego też należy stosować ogólną zasadę, że istnieje obowiązek zgłoszenia informacji o zobowiązaniu, względnie złożeniu zeznania, w tych wszystkich wypadkach, kiedy zobowiązanie jest ujawnione w księgach handlowych.

4) Bardzo liczne zapytania dotyczą kwestii tzw. weksli grzechociowych. Sytuacja osób zobowiązanych z tych weksli jest rzeczywiście bardzo przykra, gdyż podpisy ich na wekslu figurują tylko z tej racji, że tymi swoimi podpisami ułatwili oni w swoim czasie innej osobie uzyskanie kredytu wekslowego. Obecnie zostali zmuszeni do wykupienia weksli, a nie mogą wykonać regresu w stosunku do osoby, która faktycznie korzystała z kredytu na podstawie grzechociowego weksla, ponieważ albo tej osoby nie ma w kraju, albo też w ogóle nie jest wiadomo, gdzie się taka osoba znajduje. Dekret nie daje jednak podstawy do zwolnienia takich osób od podatku od wzbogacenia wojennego, mimo, że właściwie o jakimkolwiek wzbogaceniu wojennym nie może być w danym wypadku mowy. Podatnik taki może jedynie zabiegać o przyznanie mu, ze względu na rzeczywisty brak wzbogacenia wojennego — ulgi w drodze uchwały Obywatelskiej Komisji Podatkowej.

5) Wielu podatników chociażby uniknąć obowiązku płacenia podatku na tej zasadzie, że twierdzą oni, iż chcieli uregulować zobowiązania swoje przed 30.VI.1945 r. jednak różne okoliczności faktyczne, od nich niezależne, uniemożliwiły im dokonanie spłaty. W tej sprawie wyjaśnić należy, że te wszystkie okoliczności są z punktu widzenia powstania obowiązku podatkowego zupełnie obojętne, ponieważ obowiązek ten powstaje przez sam fakt istnienia zobowiązania powstałego przed 31.VIII.1944 r., a nie wygasłego do 30.VI.1945 r. Przyczyny, które spowodowały, że podatnik z takich, czy innych powodów nie mógł zobowiązania przed powyższym terminem spłacić — są dla powstania obowiązku podatkowego — nieistotne.

6) Termin do składania zeznań do wymiaru podatku od wzbogacenia wojennego oraz termin wpłaty pierwszej raty podatku w wysokości 40% przypadającej sumy podatku — upływa 15 października 1949 r., a nie 15 września 1949 r., jak to wiele osób mylnie interpretuje.

7) Wzory zeznań informacyjnych do wymiaru podatku od wzbogacenia wojennego zostały ogłoszone w Nr 31 Dziennika Urzędowego Ministerstwa Skarbu. (Gr.)

Zakaz zmuszania do kupna towarów niechodliwych

Już od dawna jedną z istotnych bolączek przy czynieniu przez detalistów zakupów w hurtowniach P.C.H., było warunkowanie wykonania zamówień nabyciem innych towarów, z reguły niechodliwych, trudnych do ulokowania na rynku. Ten „sposób” zamrażał na długie okresy czasu szczupłe kapitały obrotowe drobnych przedsiębiorstw detalicznych.

Wobec stwierdzonych w praktyce przypadków stosowania tego rodzaju metod przez hurtownie, a nawet i sklepy detaliczne P.C.H. — Dyrekcja Naczelna P.C.H. wydała ostatnio zarządzenie, które zabrania stosowania takiego postępowania.

W myśl tego zarządzenia kupcy detaliści i inni odbiorcy — przy zakupie towarów w hurtowniach i filiach — a konsumenci w sklepach detalicznych, nie mogą być w żadnym wypadku zmuszeni do równoczesnego nabywania innych towarów, a w szczególności trudnosprzedawalnych.

Hurtownie i sklepy detaliczne obowiązane są do oferowania odbiorcom towarów posiadanych na składzie, stosując zdrowe zasady kupieckie.

Wszelkie przekroczenie tej zasady będzie traktowane jako podrywanie autorytetu handlu państwowego.

Należy z uznaniem podkreślić uregulowanie tego zagadnienia, co niewątpliwie przyczyni się do podniesienia sprawności dystrybucyjnej detalicznego aparatu handlowego. (J)

Prawnik radzi...

W rubryce tej zamieszczamy w kolejności zgłoszeń odpowiedzi na zapytania Prenumeratorów, które należy kierować: Poznań, Mickiewicza 31 (sprawy dotyczące zagadnień skarbowo-podatkowych) lub Warszawa, Flory 3 (inne zagadnienia prawne).

REDAKCJA

Oczyszczanie ulic

ZRZESZENIE KUPCOW — KŁODZKO.

Czy Zarząd Miejski ma prawo uchwalania i pobierania opłat na utrzymanie czy stości i porządku na jezdniach i placach publicznych, o ile używanie urządzeń samorządowych bezpośrednio przez podatnika np. usuwanie śmieci z domu przez tabor miejski nie ma miejsca.

Na pytanie powyższe daje odpowiedź art. 10 ust. 2 dekretu o finansach komunalnych, który stanowi, że związki samorządowe mogą pobierać opłaty za używanie samorządowych urządzeń i zakładów dobra publicznego. Dla interpretacji pojęcia urządzenia samorządowego można przytoczyć

przedwojenny wyrok Najwyższego Trybunału Administracyjnego z dnia 20 lutego 1931 r. L. rej. 1651/29. W wyroku tym Trybunał ustalił zasadę prawną, iż system czyszczenia ulic przez tabor miejski jest urządzeniem komunalnym (samorządowym) z którego korzystają wszyscy właściciele nieruchomości położonych przy ulicach i placach przez ten tabor oczyszczanych.

(Gr.)

Okólnik Ministerstwa Skarbu

TECHNIKA SZKLANA — ŁÓDŹ.

Redakcja dziękuje za list z dnia 9 sierpnia 1949 r. wskazujący na duże zainteresowanie się czytelników treścią pisma. Każda uwaga naszych Czytelników jest skrupu-

latnie przez Redakcję badana, bo celem naszym jest jak najlepsza obsługa czytelników. Przechodząc do spraw poruszonych w piśmie z dnia 9 sierpnia 1949 r. Redakcja wyjaśnia co następuje: informacje w sprawie okólnika Ministerstwa Skarbu Nr. 178 i 171 znajdują czytelnicy w Nr. 23 na str. 15 i 16. Co się tyczy okólnika Nr. 50 oraz zarządzenia z dnia 26 marca 1949 r. to rzeczywiście nie omówiliśmy ich w OTG; stało się to dlatego, że tylko w minimalnym zakresie dotyczą one sektora prywatnego. Oszczędzając z konieczności miejsca nie mogliśmy omówić tych okólników; gdyby jednak jakieś zagadnienie w okólniku tym poruszone Panów specjalnie interesowało prosimy do nas napisać, abyśmy mogli je wyjaśnić. W sprawie okólnika Nr. 191 podajemy wzmiankę w bieżącym numerze. Zarówno Dziennik Urzędowy Ministerstwa Skarbu jak i Monitor Polski są przez nas stale wykorzystywane; nie możemy jednak ze względu na konieczność oszczędzania miejsca omawiać wszystkich zarządzeń; z konieczności musimy się ograniczyć do tych, które dotyczą bezpośrednio naszych czytelników. (Gr.)

Wysokość czynszu

MICHAŁOWICZ — POZNAN. Na mocy umowy pisemnej z 46 r. zobowiązał się płać tytułem czynszu za lokal użytkowy 20 zł. miesięcznie za 1 m². przy czym w umowie zaznaczono, że podwyżka czynszu może nastąpić tylko za obopólną zgodą. W międzyczasie wyraził zgodę na płacenie 60 zł. za 1 m². Obecnie właściciel żąda 10-cio krotnej podwyżki. Zapytuje jakie stanowisko mam zająć w tej sprawie?

Na łamach OTG niejednokrotnie już wyjaśnialiśmy, że kwestia wysokości czynszu za lokale użytkowe pozostawiona jest umowie stron. Ponieważ w danej konkretnej sprawie zawarta została umowa, w myśl której zmiana wysokości komornego może nastąpić tylko za obopólną zgodą, przeto jasnym jest, że podwyższenie czynszu jednostronnym zarządzeniem ze strony właściciela nieruchomości nie może mieć miejsca. Właściciel nieruchomości może natomiast — w wypadku niezgodnienia tej kwestii z lokatorem — wystąpić do władzy czynszowej o odpowiednie podwyższenie czynszu a mianowicie o taką sumę jaką właściciel nieruchomości musi tytułem opłaty na Fundusz Gospodarki Mieszkaniowej. (Gr.)

Umowa zlecenia

M. ZUCHNIEWICZ — MALBORK. Zapytuje czy zleceniobiorca wykonujący zlecenie na podstawie umowy o dzieło przez pewien okres ustalony umową podlega ubezpieczeniu socjalnemu i jak się przedstawia opodatkowanie takiego zleceniobiorcy.

Obowiązkowi ubezpieczenia podlegają te osoby, które są związane stosunkiem nawiązanym do umowy o pracę lub umową służbową. Umowa o dzieło względnie zlecenia z reguły nie są umową o pracę i w związku z tym osoba która wykonuje umowę o dzieło nie podlega obowiązkowi ubezpieczenia. Jeśli chodzi o opodatkowanie takiej osoby, wykonującej umowę o dzieło, to podlega ona podatkowi dochodowemu, a w wypadku, gdy wykonywane czynności mają charakter zawodowy — również podatkowi obrotowemu. W pewnych wypadkach przy wykonywaniu umowy o dzieło osoba wykonująca to dzieło zamiast podlegać podatkowi dochodowemu podlega podatkowi od wynagrodzeń. W tej sprawie pytający znajdzie szczególne wyjaśnienia w art. pt. „Zakres działania podatku od wynagrodzeń” zamieszczonego w Nr 17 i 18 OTG. (Gr.)

Fundusz kuracyjny

ST. SOBIEPANEK — POŁCZYN ZDROJ. Nie możemy udzielić odpowiedzi na postawione pytanie bez uprzedniego dostarczenia nam odpisu uchwały Rady Narodowej w przedmiocie wprowadzenia w życie opłat na fundusz kuracyjny. (Gr.)

Obrót bezgotówkowy

J. JABŁONKA — WARSZAWA zapytuje, w jaki sposób dokonać wypłaty kwoty np. 45.000.— zł, jeżeli osoba mająca dokonać wypłaty uzyskała zezwolenie na podwyższenie górnej granicy drobnych wpłat i wypłat z 30.000 na 50.000.— zł, a osoba mająca przyjąć wpłatę — takiego zezwolenia nie otrzymała.

Rozrachunek z tytułu takiej transakcji nie może się odbyć w trybie wypłaty gotówkowej. Aby bowiem mógł być dokonany

obróć gotówkowy kwota ponad 30.000.— zł. musi zarówno osoba dokonywująca wpłaty jak i osoba przyjmująca wpłatę, mieć zezwolenie na dokonywanie gotówką drobnych wpłat i wypłat w kwocie ponad 30.000.— zł. (Gr.)

Fundusz Gospodarki Mieszkaniowej

A. JARCZYŃSKI — SWARZĘDZ prowadzi zakład rzemieślniczy, zatrudniając jednego pracownika najemnego i zapytuje czy jest obowiązany do uiszczenia wpłat na FGM od lokalu użytkowego.

Wielokrotnie już wyjaśnialiśmy w OTG, że ulgi w zakresie wpłat na Fundusz Gospodarki Mieszkaniowej przysługują tylko wówczas, jeśli chodzi o lokale mieszkalne. Od lokali użytkowych należy się z reguły zawsze opłata na Fundusz Gospodarki Mieszkaniowej, chyba że władza czynszowa na wniosek osoby lokal taki zajmującej zmniejszy wysokość opłat na FGM. (Gr.)

Obowiązek ubezpieczenia powszechnego

M. W. WRZESNIA zapytuje, czy ubezpieczalnia słusznie domaga się składek od zatrudnionego dorywczo w biurze zięcia pracodawcy, który nie otrzymywał wynagrodzenia, a tylko pracował „za utrzymanie”.

Art. 6 ust. 7 rozp. o ubezp. pracowników umysł. postanawia, że pracownicy, pozostający do pracodawcy w stosunku powinowactwa w linii zastępczej (a więc i zięć również) pod warunkiem, że żyją z pracodawcą we wspólnym gospodarstwie domowym, na własne żądanie, będą zwolnieni od obowiązku ubezpieczenia. O ile zięć pański nie dopełnił wzmiankowanej formalności, wzgl. nie żyje we wspólnym z Panem gospodarstwie domowym, Ubezpieczalnia ma prawo pobierać składki od wynagrodzenia przez niego otrzymywanego, przy czym w jakiej formie to wynagrodzenie jest wypłacane, jest rzeczą obojętną. (K. J.)

Urlopy

I. D., LUBARTOW, zapytuje, czy pracownicy zatrudnieni w zakładach przemysłowych, w których pracuje mniej niż 4 pracowników mają prawo do urlopów.

Według obowiązującej obecnie ustawy o urlopach pracowniczych pracownik ma prawo do urlopu bez względu na to, ile osób jest zatrudnionych w danym zakładzie pracy. Dawna ustawa o urlopach z r. 1922 istotnie zawierała ograniczenia, polegające na tym, że z prawa do urlopu nie korzystali pracownicy zatrudnieni w zakładach pracy, mających poniżej czterech pracowników. Ograniczenie to jednak zostało zniesione na podstawie dekretu z dnia 28.VII.1948 r. o zmianie ustawy o urlopach. Na podstawie tego dekretu ilość pracowników zatrudnionych w danym zakładzie pracy pozostaje bez wpływu na prawo pracowników tego zakładu do urlopu. (Gr.)

Danina

DANINA — BYTOM, zapytuje, czy słusznie ściągnięto od niego daninę narodową na zagospodarowanie Ziemi Odzyskanych od nieruchomości, która jest własnością Skarbu Państwa. Poza tym zadaje pytanie w sprawie ulg w zakresie podatku od nieruchomości.

Dekret z dnia 13.XI.1946 r. e daninie narodowej na zagospodarowanie Ziemi Odzyskanych przewiduje, że daninie tej podlegają m. in. podatnicy podatku od nieruchomości. Stosownie zaś do art. 18 dekretu o podatkach komunalnych obowiązek podatkowy w zakresie podatku od nieruchomości obciąża osoby, posiadające nieruchomość. Za osoby posiadające nieruchomość ustawa uważa, albo właściciela nieruchomości, albo też osoby, które faktycznie użytkują nieruchomość jak właściciele. Zapytania nie możemy ustalić w jakim charakterze czytelnik nasz zajmuje nieruchomość — jeżeli jednak użytkując nieruchomość jest nasz czytelnik podatnikiem podatku od nieruchomości — to w takim przypadku jest on również obowiązany do uiszczenia daniny na zagospodarowanie Ziemi Odzyskanych.

Ulg w zakresie podatku od nieruchomości stosowane są na podstawie ustawy z dnia 3.VII.1947 r. o popieraniu budownictwa. Należą się one tylko w tym przypadku, jeżeli na nieruchomości znajduje się albo nowo - wzniesiona budowla, albo też budowla naprawiona po zniszczeniu, które przekraczało: na Ziemiach Odzyskanych — 33%, a na pozostałym obszarze kraju — 66%. Jeżeli w budowlu znajduje się chociażby jeden lokal mieszkalny o powierzchni przekraczającej 80 m kw. — cała nieruchomość traci prawo do ulgi w zakresie podatku od nieruchomości. (Gr.)

Małżonkowie — a podatek od wynagrodzeń

W. J. i S-ka — KONIN — zapytują, czy dochód księgowego i jego żony, która jest współwłaścicielką naszej firmy, podlega łącznemu opodatkowaniu podatkiem dochodowym?

Zgodnie z art. 4 dekretu z dn. 25.10.1948 o pod. dochod. (Dz. U. R. P. nr 52, poz. 414), małżonkowie podlegają opodatkowaniu łącznemu od sumy ich dochodów. Wymiaru podatku dokonuje się na imię obojga małżonków również w tym przypadku, gdy tylko jeden z małżonków osiąga przychód z praw majątkowych, a drugi tylko przychody podlegające przepisom podatku od wynagrodzeń, z tym, że wynagrodzenie musi przekraczać 360.000 zł w stosunku rocznym.

W tym stanie rzeczy skoro księgowy Wasz uzyska kwotę ponad 360.000 zł w stosunku rocznym, dochód jego oraz dochód małżonki, współwłaścicielki przedsiębiorstwa podlegać będzie łącznemu opodatkowaniu podatkiem dochodowym począwszy od dnia 1 stycznia 1949 r. (FD)

KREPINA do czyszczenia obuwia zamszowego

o r a z

ATRAMENTY I PLASTELINĘ

żądać tylko z Wytwórni Chemicznej

W. SZLACHCIŃSKI

Warszawa, ul. Grochowska 128

SZKOLNICTWO ZAWODOWE

Wyższa Szkoła Administracyjno-Handlowa w Częstochowie

Wyższa Szkoła Administracyjno-Handlowa w Częstochowie, której koncesjonariuszem jest Izba Przemysłowo-Handlowa w Częstochowie wchodzi w swój piąty rok akademicki. Od pierwszej połowy września odbywają się wpisy, które wykazują niewątpliwie dalszy wzrost zainteresowania tą młodą lecz prężną i ocenioną wyższą uczelnią zawodową.

Wobec wielkiej wagi, jaką przywiązuje Plan 6-letni do wykształcenia kadr fachowców zarówno w dziedzinie techniki, jak administracji produkcji i dystrybucji, Wyższa Szkoła Administracyjno-Handlowa, posiadająca dwa wyraźnie wytknięte cele szkoleniowe, ujęte w dwa odrębne kierunki: kierunek administracji przedsiębiorstw i kierunek handlu wewnętrznego, jest uczelnią o niezmiernie aktualnym nastawieniu i pożytecznym kierunku pracy.

WSAH ma trzyletni program studium, po ukończeniu którego absolwent otrzymuje dyplom ukończenia szkoły i stopień zawodowy. Daje on mu pełne prawa w pracy zawodowej, a ponadto pozwala, pod warunkiem przesłuchania czwartego roku na jednej z wyższych uczelni nadających stopnie magisterskie, uzyskać stopień naukowy. Przy uczelni, która ma własny doskonale wyposażony boisk sportowych położony gmach, znajdują się: bursa dla studentek, bursa dla studentów i tania stołówka akademicka. Wykłady umożliwiają pracę zarobkową.

Zwracamy uwagę młodzieży i rodziców na tę Wyższą Szkołę

Otwarcie poradni zawodowej w Olsztynie

Mimo okresu wakacyjnego praca na odcinku szkoleniowym w Izbach terenowych nie została przerwana. Między innymi w dn. 13.VIII br. nastąpiło uroczyste otwarcie Poradni Zawodowej w Olsztynie przewidzianej w planie pracy w br.

Otwarcie było poprzedzone posiedzeniem sprawozdawczym w którym wzięli udział przedstawiciele władz, zainteresowanych instytucji i prasy.

Nowootwarta poradnia mieści się w gmachu Ekspozytury, rozporządzając trzema pokojami oraz poczekalnią i jest zaopatrzona w kompletne umeblowanie, testy i aparaty do badań oraz małą bibliotekę dzieł fachowych.

W dniu 17.VIII br. Poradnia, po zakończeniu prac organizacyjnych, rozpoczęła badanie młodzieży, kierującej się do pracy zawodowej, a z nowym rokiem szkolnym rozpoczną się badania młodzieży szkół podstawowych.

Nowootwarta placówka jest poważnym osiągnięciem na odcinku szkoleniowym samorządu gospodarczego, jest ona dużym wkładem do odbudowującej się Polski Ludowej, w której planowanie i racjonalne gospodarowanie materiałem ludzkim stanowi podstawę rozwoju gospodarczego.

H. H.

W trosce o korzystne warunki pracy

Staraniem Izby Przemysłowo-Handlowej w Krakowie zorganizowany został dwumiesięczny kurs z zakresu zagadnień związanych z bezpieczeństwem i higieną pracy w zakładach przemysłowych, przeznaczony dla przemysłu prywatnego. Wykłady na powyższym kursie objęli wybitni znawcy zagadnień, a duże zainteresowanie z jakim kurs się spotkał oraz regularna frekwencja dowodzą że przemysłowcy prywatni wykazują duże uspołecznienie i należycie oceniają znaczenie, jakie posiada stworzenie dla zatrudnionych w ich zakładach korzystnych warunków pracy.

Administracyjno-Handlową w Częstochowie jako na uczelnię związaną z samorządem przemysłowo-handlowym i przygotowującą do zawodów z jakimi młodzież stykała się w zakładach pracy swych rodziców.

Akcja szkoleniowa IPH w Gdyni

Niezależnie od przygotowań, mających na celu opracowanie i realizację sześcioletniego planu w dziedzinie kształcenia i dokształcania pracowników instytucji i przedsiębiorstw handlowych Izba Przemysłowo-Handlowa w Gdyni ogłosiła z nowym rokiem szkolnym zapisy na następujące kursy handlowe:

1. Półroczny kurs księgowości podstawowej (księgowość przedsiębiorstwa, jednolity plan kont).
2. Półroczny wyższy kurs rachunkowości dla zaawansowanych (księgowość handlowa i przemysłowa, ćwiczenia z zakresu poszczególnych branż, planowanie, analiza bilansu).
3. Czteromiesięczny kurs techniki handlu i obrotu finansowego z zagranicą dla pracowników central importowo-eksportowych.
4. Półroczny kurs portowy ze specjalizacją w dziedzinie maklerstwa okrętowego i spedycji morskiej.
5. Półroczny wyższy kurs maklerski.
6. Czteromiesięczny kurs planowania i organizacji przedsiębiorstwa dla pracowników wydziałów planowania.
7. Półroczny kurs języka angielskiego dla użytku obrotu morskiego.
8. Półroczny kurs języka rosyjskiego dla obrotu morskiego.

Wykłady dla uczestników dwóch pierwszych kursów rozpoczęły się już w dniu 15 bm., rozpoczęcie zaś pozostałych 6 kursów planowane jest na dzień 1 października br.

Pokaźna ilość zgłoszeń kandydatów na uczestników kursów wskazuje, że akcja dokształcająca gdyńskiej IPH podąża we właściwym kierunku, przyczyniając się skutecznie do wypełnienia ciągle jeszcze istniejącego luk w przygotowaniu zawodowym pracowników portów i Wybrzeża. (n)

30 młynarzy przeszkoliła IPH we Wrocławiu

Dnia 27 sierpnia br. odbyło się uroczyste zakończenie 6-ciootygodniowego kwalifikacyjnego kursu młynarskiego, zorganizowanego z inicjatywy Izby Przemysłowo-Handlowej we Wrocławiu przy współudziale Centrali Rolniczej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska” oraz Zrzeszenia Prywatnego Przemysłu Młynarskiego.

W kursie uczestniczyło 15 kandydatów z młynów prywatnych, oraz 15 z młynów spółdzielczych. Kurs z wynikiem pomyślnym ukończyło 29 uczestników. Kurs uprawnia do składania egzaminu na kwalifikowanego pracownika przemysłu.

Po okolicznościowych przemówieniach zainaugurowanych przez przewodniczącego Komisji Szkolenia Zawodowego Izby mgra Wł. Skuta, nastąpiło rozdanie świadectw oraz wręczenie nagród w postaci lup do badania zboża 3 najlepszym uczestnikom kursu, a to Ob. Kulińskiemu Adolfowi i Tobińskiemu Tomaszowi z CRS oraz Ob. Mizerze Stanisławowi z młyna prywatnego. Wszyscy kursanci otrzymali upominki w postaci wartościowych książek.

Ob. Kuliński w imieniu kursantów podziękował organizatorom i wykładowcom za zorganizowanie i przeprowadzenie kursu, wyrażając szczególną wdzięczność kursantów dla kierownika kursu Ob. Stanisława Czechowskiego.

MGR JAN TOWARNICKI

Czy opłaciłeś już prenumeratę za OTG?

Gospodarczy Instytut Wydawniczy Warszawa, Flory 3, PKO I-5001

CENTRALA
PRYWATNEGO PRZEMYSŁU
FARMACEUTYCZNEGO

Sp. z o. o.

W A R S Z A W A ,
UL. KOSZYKOWA Nr 39

JUŻ WKRÓTCE UKAZĄ SIĘ
 nakładem
FARMACEUTYCZNEGO
INSTYTUTU WYDAWNICZEGO

przy

NACZELNEJ IZBIE APTEKARSKIEJ

- 1) „Metodyka badań higienicznych“
 Prof. Dr W. Grądkiewicz
 - 2) „Farmakologia we etatywna“
 Prof. Dr J. Modrakowski
- z druku już wyszły m. in.
- 1) „Materiały do Polskiego Kodeksu Żywnościowego“
 Prof. Dr St. Krauze
 - 2) „Ważniejsze środki lecznicze nie objęte Farmakopeą Polską“
 Prof. Dr F. Modrzejewski
- Do nabycia w biurze przy ul. Złotej 9.

WYTWÓRNIA WYROBÓW GUMOWYCH
„PRETORIA“

wł. WŁODZIMIERZ MATAJ

Warszawa, ul. Żelazna Nr 42-a

Produkuje:

GUMY SUROWE do reperacji opon, dętek, kaloszy. **GUMY SUROWE** na stemple i klisze drukarskie. **MATRYX DRUKARSKI. WAŁY** garbarskie, drukarskie i t. p. **KOLA** ogumione. **CHODNIKI** samochodowe zastrz. w Urzędzie Patent. **PLYTY i USZCZELNIENIA** gumowe. **ARTYKUŁY** trakcyjne. **GALANTERIE** gumową i inne.

TKANINY TECHNICZNE

kalika, ceraty wózkowe, stołowe i kolorowe, dermatoidy, plastyki (igelit), farbę i obicia meblowe

poleca

EDMUND DUDZIAK i S-ka

Warszawa, ul. Jasna 10 sklep od Sienkiewicza

„HERBAVIT“

LABORATORIUM FARMACEUTYCZNE

Mgr. BR. BERNAUER i S-ka

Warszawa, ul. Sliska Nr 62

FABRYKI I ZAKŁADY CHEMICZNO-PRZEMYSŁOWE

K E M I

Pruszków ul. Ks. Streicha 9/13. tel. 21-27.

Produkują:

emulsja asfaltowa - drogowa
masy zalewowe do szczelin dylatacyjnych
emulsja izolacyjna „CONCRETOL”
lepiki i kity asfaltowe
smar do form betonowych.

RAFINERIA METALI

dla celów

Techniczno-dentystycznych

K. POPLAWSKI

Kantor: W-wa Al. Jerozolimskie 1

W y r ó b

BLACHY KRAŻKÓW DRUTÓW

i t. p.

z odpowiednich stopów

ZŁOTA, SREBRA i in, metali

ZŁOCENIE, SREBRZENIE

KREM i PUDER

„Kwiat Białej Róży”

nadają cerze aksamitną gładkość

Laboratorium Kosmetyczne

ALINA KUBICZEK

i S-ka

Warszawa, Saska - Kępa
Zwycięzców 3/5 tel. 56-17

Ż a d a ć w s z ę d z i e

JAN MICHALSKI i S-ka

Warszawa, ul. Piusa XI Nr 64 a

WYWÓRNIA CHEMICZNA

i

SPRZEDAŻ HURTOWO-DETALICZNA

ART. CHEMICZNE, TECHNICZNE, PRZEMYSŁOWE,

WYROBY GUMOWE i APARATURA SZKLANA

KONRAD, JARNUSZKIEWICZ i Ska

WARSZAWA, ul. Grzybowska 25

MEBLE METALOWE:

szpitalne do sal operacyjnych, gabinetów
lekarskich, klinik, przychodni i sanatoriów

Łóżka, tapczany i materace włosiane — Meble dla hoteli, pensjonatów i ogrodowe — Szafy odzieżowe, szafki narzędziowe, taborety warsztatowe i urządzenia szatni

WYTWÓRNIA
PERFUMERYJNO-KOSMETYCZNA

W. KRUSZECKI

Warszawa, ul. Krasickiego 37

**WARSZTATY
KAROSERYJNE**

STANISŁAW

BORKOWSKI

i S-ka

WARSZAWA,

ul. Książęca 19

DR FARM.

K. WENDA

ZAKŁADY PRZEMYSŁOWO-HANDLOWE S. A.

Warszawa, Al. Jerozolimskie 29

LABORATORIUM FARMACEUTYCZNE

w Warszawie,

ul. Leszno 98

Wytwórnia Kosmetyczno-Perfumeryjna**„IRÉNE”**

Warszawa 32, Dygasińskiego 10

Poleca

Emalie, lakiery i zmywacze do paznokci.

PUDEŁKA

PUDEŁKA

**WARSZAWSKI
PRZEMYSŁ
KARTONOWY**

Spółka z o. o.

**WARSZAWA,
MŁYNARSKA Nr 16**Wykonuje masowe opakowa-
nia sztancowane oklejane i
szyte z własnych i powierz-
onych materiałów**SIATKA JEDNOLITA,
ROZCIĄGANA Z BLACHY PODTYNKOWA****W. JANKOWSKI i S-ka**

Warszawa, ul. Tarczyńska 4/6

**PIEKARNIA
i
CUKIERNIA****„SŁOŃ”**

Sp. z o. o.

Warszawa,
ul. Białostocka 2
tel. 70-82

Filia: Żąbkowska 16

poleca:znane ze swej dobroci wy-
roby cukiernicze i piekarskie

FABRYKA CYKORII i PALARNIA KAWY

„PSZCZÓŁKA” Sp.z o. o.

W-wa, Konopacka 19/21, tel. 10-62-16

polecaMieszankę aromatyczną o smaku czekoladowym
Domieszkę do kawy „Pszczółka” o smaku czekoladowym**WARSZTAT MECHANICZNY**
dla napraw i rekonstrukcji wszelkich maszyn biurowych**Józef BROZUOWICZ**

WARSZAWA, NOWY ŚWIAT 62

ARTYKUŁY MŁYNSKIE i TECHNICZNEjak: pasy gumowe i z szerści wielbłądziej, siatki metalowe, nalewy na
kamienie karborundum, korund, krzemień, magnezyt, chlor magnezu,
tkaniny filtracyjne i t. p. **poleca****F - m a „TECHNOMŁYN”**

Warszawa, ul. Brzeska 8. Telefon 42-69

Nowość !!!

ważne dla wszystkich Zrzeszeń Kupieckich, przedsiębiorstw handlowych i usługowych

„KLASYFIKACJA BRANŻOWA”Nomenklatura towarowa wprowadzona w życie przez Ministerstwo Handlu
Wewnętrznego z dn. 1 września 1949 jako obowiązująca wszystkie urzędy,
przedsiębiorstwa handlowe i usługowe, jak również instytucje gospodarcze.Do nabycia w księgarniach oraz w Gospodarczym Instytucie Wydawniczym **Cena zł 160**
Izb Przemysłowo-Handlowych i Rady Naczelnej Zrzeszeń Kupieckich R. P.

Warszawa, ul. Flory 3

Konto w P.K.O. Nr 1-5001

